

Visoka šola za varstvo okolja

DIPLOMSKO DELO

Upravni postopki na področju posegov v naravo na varovana območja na
območju Upravne enote Slovenj Gradec

Anja Popi

Varstvo okolja in ekotehnologije

Mentor: doc.dr. Peter Skoberne

Velenje, 2013

Diplomsko delo sem izdelala pod mentorstvom doc. dr. Petra Skoberneteta.

Izjava o avtorstvu

Podpisana Anja Popi, izjavljam, da sem diplomsko nalogo opravila samostojno pod vodstvom mentorja ter po virih, ki so navedeni v diplomski nalogi.

Slovenj Gradec, dne 20.3.2013

Podpis:

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem mentorju doc. dr. Petru Skobernetu za vodenje in strokovno pomoč pri izdelavi diplomskega dela.

Hvala tudi zaposlenim na Upravni enoti Slovenj Gradec, ki so mi pomagali in svetovali pri opravljanju strokovne prakse. Prav tako se zahvaljujem vsem bližnjim, ki so me podpirali v času študija in pri izdelavi diplomskega dela.

IZVLEK

Diplomsko delo obravnava upravne postopke, ki se izvajajo na področju posegov v naravo na varovana območja. Ob vrstah posegov v naše okolje, ki se dandanes izvajajo, je pomembno, da le-to ohranimo pred škodljivimi posledicami.

Ustava Republike Slovenije vsebuje temeljna izhodišča pravne ureditve varstva okolja in ohranjanje narave. Poleg ustave obstajata v Sloveniji dva temeljna zakona, ki preprečujeta nenadzorovano poseganje v naravo, in sicer Zakon o ohranjanju narave in Zakon o varstvu okolja. Poleg teh dveh imamo v Sloveniji še vrsto uredb in pravilnikov, ki dopolnjujejo ta dva zakona. Posebne pozornosti so potrebna varovana območja, kjer veljajo še dodatni strožji predpisi. Ob koncu leta 2010 so zavarovana območja v Sloveniji obsegala 12,6 % državnega ozemlja. Ponosni smo lahko, da izmed evropskih držav prav Sloveniji dosega najvišji odstotek posebnih varstvenih območij – območij Natura 2000 na kopnem in sicer kar 35,5 %. Za posege v naravo na varovanem območju je potrebno pridobiti različna dovoljenja, za katera je pristojna Agencija Republike Slovenije za okolje, ki v fazi postopka presodi, ali je poseg v naravo sprejemljiv ali ne. Na območju Upravne enote Slovenj Gradec je bilo v letih od 2004 do 2010 petinpetdeset primerov, v katerih so bila potrebna dovoljenja, ker se je poseg izvajal na varovanem območju. V postopku izdaje gradbenega dovoljenja za zahtevne in manj zahtevne objekte je bilo v letih 2004–2010 izdanih 476 gradbenih dovoljenj, pri čemer je bilo naravovarstveno soglasje potrebno v petindvajsetih primerih. V postopku izdaje gradbenega dovoljenja za nezahtevne objekte je bilo v letih 2008–2010 izdanih 125 gradbenih dovoljenj, pri čemer je bilo naravovarstveno soglasje potrebno v enajstih primerih. V obdobju 2004–2010 je bilo izdanih devetnajst dovoljenj za poseg v naravo.

Ključne besede

Varovana območja, poseg v naravo, narava, Natura 2000, upravni postopek

ABSTRACT

My thesis deals with the administrative procedures that are in use in the interventions affecting nature in protected areas. Because of these interventions it is very important that we protect our environment from harmful consequences. The Constitution of the Republic of Slovenia contains the basic outlines of the regulation of environmental protection and nature conservation.

In addition to the Constitution there are two basic laws that prevent uncontrolled interference with nature in Slovenia, Nature Conservation Act and the Environment Protection Act. In addition to these two, Slovenia has a series of regulations and rules that complement the two laws. Protected areas are under close scrutiny because of even stricter safety rules. At the end of 2010 protected areas in Slovenia were covering 12.6% of the national territory. We can be proud that among European countries Slovenia accounts for the highest percentage of protected areas on land – Natura 2000 sites are covering 35.5% of Slovenian territory. For any interventions on the protected areas it is required to obtain various permits that are being issued by the Slovenian environment agency. They determine whether the intervention is acceptable or not. Between the years 2004–2010 there were fifty-five requests for permits for intervention implemented on protected areas in the area of Administrative Unit Slovenj Gradec. Also between the years 2004–2010 there were 476 building permits issued in the process of issuing a building permit for demanding and less demanding facilities. Twenty-five of those building permits needed a nature protection consent. For lightweight structures 125 building permits were issued between years 2008–2010. Eleven of those building permits needed a nature protection consent. Finally between years 2004–2010 nineteen permits were issued for intervention in the protected area.

Key words

Protected areas, Intervention in nature, Nature, Natura 2000, Administration process

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
1.1	NAMEN DELA	1
1.2	CILJ DIPLOMSKEGA DELA.....	1
1.3	HIPOTEZA.....	1
2	VARSTVO NARAVE V SLOVENIJI.....	2
2.1	PREGLED ZGODOVINE VARSTVA NARAVE NA SLOVENSKEM	2
2.2	ZAKONODAJA IN USTANOVE NA PODROČJU VARSTVA NARAVE.....	3
2.2.1	EVROPSKA UNIJA.....	3
2.2.2	SLOVENIJA	3
2.3	USTANOVE	3
2.3.1	EVROPSKA UNIJA.....	3
2.3.2	SLOVENIJA	4
3	OKOLJEVARSTVENA ZAKONODAJA V SLOVENIJI	6
3.1	ZAKON O VARSTVU OKOLJA	6
3.2	ZAKON O OHRANJANJU NARAVE	7
3.2.1	BIOTSKA RAZNOVRSTNOST	8
3.2.2	NARAVNE VREDNOTE	8
4	VAROVANA OBMOČJA.....	9
4.1	ZAVAROVANA OBMOČJA	9
4.1.1	STROGI NARAVNI REZERVAT.....	10
4.1.2	NARAVNI REZERVAT.....	10
4.1.3	NARAVNI SPOMENIK.....	10
4.1.4	NARODNI PARK	10
4.1.5	REGIJSKI PARK.....	11
4.1.6	KRAJINSKI PARK	11
4.2	NATURA 2000	12
4.2.1	DIREKTIVA O PTICAH.....	14
4.2.2	DIREKTIVA O HABITATIH	14
4.2.3	PROGRAM UPRAVLJANJA OBMOČIJ NATURA 2000	16

5	UPRAVNI POSTOPEK.....	18
5.1	NAELA UPRAVNEGA POSTOPKA.....	18
5.2	PRISTOJNOST.....	19
5.3	POTEK UPRAVNEGA POSTOPKA.....	20
5.4	UPRAVNA ENOTA.....	22
5.4.1	UPRAVNA ENOTA SLOVENJ GRADEC.....	22
6	UPRAVNI POSTOPKI NA PODROČJU POSEGOV V NARAVO NA VAROVANA OBMOČJA... 24	
6.1	PRESOJA SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV IZVEDBE PLANOV IN POSEGOV V NARAVO NA VAROVANA OBMOČJA.....	24
6.2	OKOLJEVARSTVENO DOVOLJENJE.....	25
6.3	OKOLJEVARSTVENO SOGLASJE.....	27
6.4	NARAVOVARSTVENO SOGLASJE.....	28
6.5	DOVOLJENJE ZA POSEG V NARAVO.....	28
7	VAROVANA OBMOČJA – OBMOČJE UPRAVNE ENOTE SLOVENJ GRADEC.....	29
7.1	NATURA 2000 OBMOČJA.....	29
7.2	EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA.....	32
8	ANALIZA UPRAVNIH POSTOPKOV POSEGOV V NARAVO NA UPRAVNI ENOTI SLOVENJ GRADEC 2004-2010.....	34
8.1	ANALIZA IZDANIH GRADBENIH DOVOLJENJ ZA ZAHTEVNE IN MANJ ZAHTEVNE OBJEKTE NA UPRAVNI ENOTI SLOVENJ GRADEC V OBDOBJU 2004-2010.....	34
8.1.1	NARAVOVARSTVENA SOGLASJA – ZAHTEVNI IN MANJZAHTEVNI OBJEKTI.....	35
8.2	ANALIZA IZDANIH GRADBENIH DOVOLJENJ ZA NEZAHTEVNI OBJEKT NA UPRAVNI ENOTI SLOVENJ GRADEC V OBDOBJU 2008-2010.....	38
8.2.1	NARAVOVARSTVENA SOGLASJA – NEZAHTEVNI OBJEKTI.....	39
8.3	ANALIZA IZDANIH DOVOLJENJ ZA POSEG V NARAVO NA UPRAVNI ENOTI SLOVENJ GRADEC V OBDOBJU 2007-2010.....	41
9	RAZPRAVA.....	45
9.1	GRADBENA DOVOLJENJA ZA ZAHTEVNE IN MANJZAHTEVNE OBJEKTE.....	45
9.2	GRADBENA DOVOLJENJA ZA NEZAHTEVNE OBJEKTE.....	47
9.3	DOVOLJENJA ZA POSEG V NARAVO.....	48
10	ZAKLJUČEK.....	50
11	POVZETEK.....	51

12	SUMMARY	52
13	VIRI IN LITERATURA.....	53

KAZALO SLIK

Slika 1: Zavarovana območja narave v Sloveniji (Vir: MKO, ARSO, Kazalci okolja v Sloveniji)	9
Slika 2: Območja Natura 2000 v Sloveniji (Vir: MKO, ARSO, Kazalci okolja v Sloveniji)	13
Slika 3: Območja Upravne enote Slovenj Gradec (Vir: Atlas okolja).....	23
Slika 4: Območja Natura 2000 v Upravni enoti Slovenj Gradec (vir: Atlas okolja).....	30
Slika 5: Ekološko pomembna območja na območju Upravne enote Slovenj Gradec (Vir: Atlas okolja).....	32
Slika 6: Prekrivanje Območij Natura 2000 in ekološko pomembnih območij (Vir: Atlas okolja).....	33
Slika 7: Izdana naravovarstvena soglasja za zahtevne in manj zahtevne objekte (Vir: Atlas okolja) ...	35
Slika 8: Izdana naravovarstvena soglasja za nezahtevne objekte (vir: Atlas okolja).....	39
Slika 9: Izdana dovoljenja za poseg v naravo (Vir : Atlas okolja).....	42

KAZALO TABEL

Tabela 1: Območja Natura 2000 na območju Upravne enote Slovenj Gradec (Vir: Atlas okolja).....	29
Tabela 2: Vrste in habitatni tipi na območjih Natura 2000 (Vir: Natura 2000, Območja v Sloveniji)	31
Tabela 3: Izdana gradbena dovoljenja v letih od 2004-2010 (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)	34
Tabela 4: Potek pridobivanja gradbenega dovoljenja za zahtevne in manj zahtevne objekte z naravovarstvenim soglasjem (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec).....	36
Tabela 5: Primerjava izdaje gradbenega dovoljenja z in brez naravovarstvenega soglasja (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)	37
Tabela 6: Izdana gradbena dovoljenja za nezahtevni objekt v obdobju 2008-2010 (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec).....	38
Tabela 7: Potek pridobivanja gradbenega dovoljenja za nezahtevne objekte z naravovarstvenim soglasjem (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)	40
Tabela 8: Izdana dovoljenja za poseg v naravo v obdobju 2007-2010 (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec).....	41
Tabela 9: Potek pridobivanja dovoljenja za poseg v naravo (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec).....	43
Tabela 10: Potek pridobivanja dovoljenja za poseg v naravo po letih (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec).....	44

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Delež zavarovanih območij v Sloveniji glede na vrsto in zavarovanja (Vir: MKO, ARSO, Kazalci okolja v Sloveniji).....	12
Graf 2: Razmerje med območji Natura 2000, SPA dodatki, ekološko pomembnimi območji in nevarovanimi območji v Sloveniji leta 2010 (Vir: MKO, ARSO, Kazalci okolja v Sloveniji).....	15
Graf 3: Delež kopenskih območij Natura 2000 v evropskih državah (Vir: Natura 2000 Barometer)....	16
Graf 4: Delež naravovarstvenih soglasij v vseh izdanih gradbenih dovoljenjih v letih 2004–2010 (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)	37
Graf 5: Razmerje med številom gradbenih dovoljenj za nezahtevne objekte in potrebnimi naravovarstvenimi soglasji (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)	41
Graf 6: Izdana dovoljenja za poseg v naravo v letih 2007-2010 (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec) 44	
Graf 7: Primerjava števila izdaje gradbenega dovoljenja z in brez naravovarstvenega soglasja (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)	46
Graf 8: Povprečna trajanja postopka pridobivanja gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt po letih (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)	47
Graf 9: Povprečna trajanja postopka pridobivanja dovoljenja za poseg v naravo po letih (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec).....	48

1 UVOD

Zavedanje pomembnosti stanja okolja, v katerem živimo, in seveda smernice v današnjem svetu nas usmerjajo v varovanje naravnih danosti. Varstvo narave je že od nekdaj imelo poseben pomen, kako pomembna je ohranjenost narave pa se zavedamo tudi v Sloveniji, saj imamo to področje tudi posebej zakonsko urejeno. V diplomski nalogi se bomo osredotočili predvsem na to, kako sta v Sloveniji povezana narava in področje zakonodaje. Najprej se bomo posvetili pregledu zgodovine varstva narave na Slovenskem in pregledali zakonodajo in ustanove na področju varstva narave v Sloveniji in Evropski uniji. V tretjem poglavju bomo obravnavali dva ključna zakona na tem področju v Sloveniji, in sicer Zakon o varstvu okolja in Zakon o ohranjanju narave. V četrtem poglavju bomo opredelili varovana območja, najprej zavarovana območja, nato pa še območja Natura 2000 ter pregledali značilnosti teh. V naslednjem poglavju bomo predstavili upravni postopek, načela upravnega postopka in sam potek tega. V tem poglavju bomo predstavili še Upravno enoto Slovenj Gradec. V šestem poglavju se bomo posvetili upravnim postopkom, ki potekajo na področju posegov v naravo na varovana območja. Opisali bomo značilnosti okoljevarstvenega dovoljenja, okoljevarstvenega soglasja, naravovarstvenega soglasja in dovoljenja za poseg v naravo. V naslednjem poglavju bomo prikazali varovana območja, ki se nahajajo na območju Upravne enote Slovenj Gradec. V osmem poglavju bomo naredili analizo upravnih postopkov, ki so potekali v letih od 2004 do 2010 na področju posegov v naravo na varovana območja na območju Upravne enote Slovenj Gradec. Ta analiza bo zajemala izdajo gradbenih dovoljenj za zahtevne, manj zahtevne in nezahtevne objekte in dovoljenja za poseg v naravo. V analizi bomo preverili, kako dolgo potekajo postopki pri izdaji gradbenih dovoljenj, v primeru, ko se poseg izvaja na varovanem območju, in kolikšen delež predstavljajo v primerjavi z gradbenimi dovoljenji, pri katerih se poseg ne izvaja na varovanem območju.

1.1 NAMEN DELA

Namen diplomske naloge je pregledati področje zakonodaje varstva narave v Sloveniji in upravne postopke na tem področju ter ugotoviti učinkovitost izvajanja upravnih postopkov na območju Upravne enote Slovenj Gradec. Ob tem bomo pripravili tudi pregled varovanih območij narave.

1.2 CILJ DIPLOMSKEGA DELA

Cilj naloge je ugotoviti, kako potekajo upravni postopki na področju posegov v naravo na varovana območja, koliko je teh posegov na območju Upravne enote Slovenj Gradec in kakšni problemi lahko nastanejo pri posegih v naravo na varovana območja.

1.3 HIPOTEZA

Glede na to, da je na območju Upravne enote delež varovanih območij dokaj majhen, ne pričakujemo veliko upravnih postopkov s tem v zvezi.

2 VARSTVO NARAVE V SLOVENIJI

2.1 PREGLED ZGODOVINE VARSTVA NARAVE NA SLOVENSKEM

Prvi za etki varstva narave na Slovenskem segajo v konec 19. stoletja in za etek 20. stoletja, ko so deželne oblasti Avstro-ogrske monarhije izdale prve varstvene predpise in okrožnice o varstvu koristnih ptic in varstvu ogroženih rastlinskih vrst. Iz leta 1908 je znan predlog Antona Belarja o zavarovanju Doline Triglavskih jezer.

Po koncu 1. svetovne vojne je v naši državi odigral pomembno vlogo Odsek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov pri Muzejskem društvu. Pripravil je Spomenico iz leta 1920, v kateri je bil podan predlog za ustanovitev več zavarovanih območij, zavarovanje favne, flore in jam ter program za popularizacijo varstva narave. Na pobudo Spomenice so bile zavarovane živalske in rastlinske vrste, varovane podzemne jame in Dolina Triglavskih jezer.

Po drugi svetovni vojni je bila ustanovljena prva poklicna strokovna služba za varstvo narave. Iz tega obdobja izhaja predlog o zavarovanju Doline sedmerih jezer za narodni park (1961).

V 70. in 80. letih prejšnjega stoletja sta bila sprejeta dva zakona, in sicer Zakon o varstvu narave leta 1970 in Zakon o naravni in kulturni dediščini leta 1981, ki je nadomestil Zakon o varstvu narave. Na podlagi Zakona o varstvu narave in kulturne dediščine je bilo zavarovanih nekaj območij. Leta 1993 je bil sprejet Zakon o varstvu okolja, varstvo narave pa je postalo posebej urejeno leta 1999 s sprejetjem Zakona o ohranjanju narave. Področje varstva narave je pred letom 1994 urejal kulturni resor, po tem letu pa je pristojnosti za to področje prevzel okoljski resor. V tem desetletju so bile ratificirane tudi pomembne mednarodne konvencije s področja varstva narave. Z razglasitvijo Zakona o ohranjanju narave je bil ustanovljen Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, ki je začel delovati leta 2002. Z vstopom v Evropsko unijo leta 2004 pa se je začelo usklajevanje slovenske zakonodaje z evropsko zakonodajo (Berginc in drugi, 2007).

2.2 ZAKONODAJA IN USTANOVE NA PODROČJU VARSTVA NARAVE

2.2.1 EVROPSKA UNIJA

Za evropsko pravo je značilno, da morajo biti vsi predpisi v državi članici v skladu z načeli, ki so zapisani v primarnih aktih evropske skupnosti. Ključno vlogo ima Lizbonska pogodba, ki je nadomestila vrsto pogodb. Sekundarno pravo sestavljajo direktive, uredbe, odločbe, priporočila in mnenja. Direktive je treba prenesti v pravni red države, kjer država upošteva cilje direktive, medtem ko mora uredbe država članica uporabljati neposredno (Viler Kovačič, 2010).

2.2.2 SLOVENIJA

Celotni sistem varstva narave v Sloveniji urejajo naslednji pravni viri: Ustava Republike Slovenije, mednarodne konvencije, Zakon o varstvu okolja, Zakon o ohranjanju narave, Zakon o varstvu podzemnih jam, predpisi o ustanovitvi zavarovanih območij, podzakonski akti, odločbe, dovoljenja ter soglasja.

V Ustavi Republike Slovenije je zapisano, da je država dolžna skrbeti za ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine. Ustava prav tako določa, da morajo biti načela mednarodnega prava usklajena z zakoni in drugimi predpisi, ratificirane mednarodne konvencije pa veljajo neposredno. Slovenija je ratificirala številne konvencije na svetovni in tudi evropski ravni. Najbolj znane med svetovnimi konvencijami na področju varstva narave so: Konvencija o biološki raznovrstnosti, Ramsarska konvencija, Washingtonska konvencija (CITES), Bonnska konvencija, Barcelonska konvencija, Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine, Bernska konvencija in druge.

Organizacijo države in javne uprave ter delovanje njenih organov v Sloveniji ureja upravno pravo. Sem spadata upravni postopek in upravni spor.

Za odškodnine na področju narave skrbi civilno pravo, za kazniva dejanja zoper okolje, prostor in naravne dobrine pa kazensko pravo (Berginc in drugi, 2007).

2.3 USTANOVE

2.3.1 EVROPSKA UNIJA

Evropski parlament je bil ustanovljen leta 1952 kot Skupna skupščina Evropske skupnosti za premog in jeklo. Leta 1958 je bil preimenovan v Evropsko parlamentarno skupščino, leta 1962 pa v Evropski parlament.

V organih Evropske unije (EU) delujejo Evropski parlament, Svet Evropske Unije, Evropska komisija in Evropski svet. Pomembno vlogo imata tudi Sodišče Evropske unije in Računsko sodišče.

Evropski parlament se izvoli vsakih pet let. Zakonodajno pristojnosti si deli s Svetom Evropske unije, saj sodeluje pri oblikovanju in uradnem sprejemanju predpisov EU v rednem zakonodajnem postopku. Poleg tega nadzoruje druge evropske institucije in skupaj s Svetom

sprejme letni proraun EU. Evropski parlament deluje v Bruslju, Luxembourg in Strasbourg.

Svet Evropske unije sprejema predpise EU, usklajuje gospodarske politike državljanic, podpisuje sporazume med EU in drugimi državami, potrjuje letni proraun EU (skupaj s parlamentom), razvija zunanjo in varnostno politiko EU in usklajuje sodelovanje med nacionalnimi sodišči in policijskimi organi.

Evropsko komisijo sestavlja predsednik komisije ter sedemindvajset komisarjev, po eden iz vsake države. Komisija pripravlja evropsko zakonodajo, ki jo predloži Evropskemu parlamentu in Evropskemu svetu, upravlja proraun EU, izvršuje zakonodajo EU in zastopa EU na mednarodni ravni.

Evropski svet določa splošne politične usmeritve in prednostne naloge. Sestane se štirikrat na leto, predsednik sveta pa lahko skliče tudi izredno zasedanje.

Sodišče Evropske unije je pristojno za reševanje pravnih sporov med državami članicami in institucijami EU. Sodišče sestavlja po en sodnik iz vsake države članice EU.

Raunsko sodišče opravlja revizije v EU. Sodišče vsako leto predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o prejšnjem proraunskem letu (Evropska unija, Institucije in drugi organi EU).

2.3.2 SLOVENIJA

Najvišjo predstavniško in zakonodajno institucijo v Sloveniji predstavlja Državni zbor. Ta ima zakonodajno, nadzorno in volilno funkcijo. Najpomembnejše naloge Državnega zbora so: sprejemanje ustave, zakonov, državnega prorauna, ratificiranje mednarodnih pogodb, razpis referendumov, sprejemanje uradno prečiščenih besedil, sprejemanje odlokov, resolucij, deklaracij, nacionalnih programov, imenovanje predsednika vlade, predsednika in podpredsednika Državnega zbora, guvernerja centralne banke in odrejanje parlamentarnih preiskav. Vodi ga predsednik državnega zbora, ki ga izvolijo poslanci (Državni zbor, Poslanstvo Državnega zbora).

Vlada Republike Slovenije ima organ izvršilne oblasti in je hkrati najvišji organ državne uprave. Vodi jo predsednik vlade, sestavljajo pa jo ministri. Vlada v skladu z ustavo, zakoni in drugimi splošnimi akti državnega zbora določa, usmerja in usklajuje izvajanje politike države, izdaja predpise in sprejema pravne, politične, ekonomske in druge ukrepe, ki so potrebni za razvoj države na vse področjih. Državnemu zboru predlaga v sprejem zakone, nacionalne programe, državni proraun in druge akte. Vlada izdaja uredbe in druge akte iz svoje pristojnosti za izvrševanje predpisov EU (Vlada Republike Slovenije, Organiziranost in pristojnosti).

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje opravlja naloge s področja varovanja okolja, javnih služb ohranjanja narave, javnih služb urejanja voda, varstva pred ionizirajočimi sevanji, odprave posledic naravnih nesreč in investicij v okoljsko in vodno infrastrukturo. Poleg tega opravlja naloge na področju kmetijstva, gozdarstva, veterinarstva, ribištva, varstva rastlin in razne naloge na področju prehrane in živil. Ministrstvo vodi minister za kmetijstvo in okolje.

Organi v sestavi Ministrstva za kmetijstvo in okolje so: Agencija Republike Slovenije za okolje, Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, Fitosanitarna uprava Republike Slovenije, Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, hrano in okolje, Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost in Veterinarska uprava Republike Slovenije (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje).

Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO) je odgovorna za spremljanje in napovedovanje naravnih pojavov, onesnaženosti okolja, vodenje različnih upravnih postopkov, vodi pa tudi register o trgovanju z emisijskimi kuponi. Znotraj Agencije RS za okolje deluje šest uradov in sicer: urad za meteorologijo, urad za hidrologijo in stanje okolja, urad za varstvo okolja in narave, urad za seizmologijo in geologijo, urad za upravljanje z vodami in urad za splošne zadeve (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje, O agenciji).

3 OKOLJEVARSTVENA ZAKONODAJA V SLOVENIJI

3.1 ZAKON O VARSTVU OKOLJA

Zakon o varstvu okolja je bil sprejet leta 2004. Razdeljen je na trinajst poglavij in vsebuje več kot 200 členov. Zakon o varstvu okolja vzpostavlja sistemski okvir za ohranjanje narave, katere bistveni del je ohranjanje biotske raznovrstnosti. Namen varstva okolja je spodbujati in usmerjati tak družbeni razvoj, ki omogoča dolgoročne pogoje za človekovo zdravje, počutje in kakovost njegovega življenja ter ohranjanje biotske pestrosti (Bibič, 2007).

Cilji varstva okolja so :

- preprečitev in zmanjšanje obremenjevanja okolja,
- ohranjanje in izboljševanje kakovosti okolja,
- trajnostna raba naravnih virov,
- zmanjšanje rabe energije in večja uporaba obnovljivih virov energije,
- odpravljanje posledic obremenjevanja okolja, izboljšanje porušenega naravnega ravnotežja in ponovno vzpostavljanje njegovih regeneracijskih sposobnosti,
- povečevanje snovne učinkovitosti proizvodnje in potrošnje,
- opuščenje in nadomeščanje nevarnih snovi.

Zakon o varstvu okolja sloni na temeljih trinajstih načel. Ta načela so:

1. Načelo trajnostnega razvoja
2. Načelo celovitosti
3. Načelo sodelovanja
4. Načelo preventive
5. Načelo previdnosti
6. Načelo odgovornosti povzročitelja
7. Načelo plačila za obremenjevanje
8. Načelo subsidiarnega ukrepanja
9. Načelo spodbujanja
10. Načelo javnosti
11. Načelo varstva pravic
12. Načelo dopustnosti posegov v okolje
13. Načelo ekološke funkcije lastnine

(Zakon o varstvu okolja, Uradni list RS št. 41/2004)

Osnovni strateški dokument varstva okolja v Republiki Sloveniji je Nacionalni program varstva okolja (NPVO), ki ga na predlog vlade sprejme državni zbor. Nacionalni program varstva okolja vsebuje dolgoročne cilje, usmeritve in naloge na področju okolja. Prvi nacionalni program je bil sprejet leta 1999 in je veljal do leta 2005, drugi pa je bil sprejet istega leta, veljal pa je do leta 2012. NPVO je pripravljen na podlagi Zakona o varstvu okolja in je skladen s programom Evropske skupnosti. Program določa ključne okoljske cilje in prednostne naloge, ki temeljijo na oceni stanja okolja in prevladujočih trendov. Določa državno in lokalno upravo kot glavna akterja na področju varstva okolja. Strateške usmeritve na področju varstva okolja ter instrumenti za doseg ciljev NPVO so: razvoj nove in dosledno izvajane zakonodaje, trajnostna raba naravnih virov, upoštevanje okoljskih vsebin v sektorskih politikah, okoljske tehnologije, spodbujanje trajnostne proizvodnje in potrošnje, ekonomska politika varstva okolja in dvig okoljske ozaveščenosti ter dialog z vsemi zainteresiranimi ter sodelovanje javnosti. Nacionalni program varstva okolja vsebuje: povzetek poročila o okolju iz preteklega obdobja, cilje v določenem obdobju in ukrepe za njihovo uresničevanje, prednostne naloge, usmeritve za razvoj dejavnosti in javnih služb varstva okolja, oceno potrebnih sredstev za izvedbo programa ter njihovih virov in obveznosti iz ratificiranih in objavljenih mednarodnih pogodb in strategij ter programov EU, ki se nanašajo na varstvo okolja. Nacionalni program varstva okolja vsebuje tudi nacionalni program varstva narave po predpisih o ohranjanju narave.

V 36. členu Zakona o varstvu okolja je navedeno, da se operativni program varstva okolja sprejme iz dveh razlogov, in sicer: za izvedbo nacionalnega programa varstva okolja in za izvrševanje obveznosti iz ratificiranih in objavljenih mednarodnih pogodb, strategij, programov in predpisov Evropske unije, ki se nanašajo na oblikovanje programov na področju varstva okolja.

Program varstva okolja in operativne programe za svoje območje sprejme tudi mestna občina. Za njih je to obvezujoče, medtem ko lahko lokalna skupnost sprejme te programe, ni pa to od njih zahtevano (Nacionalni program varstva okolja).

3.2 ZAKON O OHRANJANJU NARAVE

Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS št. 56/1999) je bil sprejet leta 1999. Namen zakona je ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot. Zakon je bil do 2012 že večkrat spremenjen in dopolnjen, zlasti leta 2004 zaradi prenosa določil evropskih direktiv. Ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot je v pristojnosti tako države kot tudi lokalnih skupnosti. Lokalna skupnost je zadalžena za programiranje in planiranje na področju varstva naravnih vrednot lokalnega pomena, sprejemanje ukrepov varstva naravnih vrednot lokalnega pomena, zagotavljanje lokalnih javnih služb ohranjanja narave in popularizacijo varstva naravnih vrednot lokalnega pomena (Zakon o ohranjanju narave, Ur.l.RS št. 56/1999).

Nacionalni program varstva okolja vsebuje tudi nacionalni program varstva narave po predpisih o ohranjanju narave. 94. člen Zakona o ohranjanju narave določa, da Nacionalni program varstva narave zajema ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot.

Vsebine Nacionalnega programa varstva narave so cilji in usmeritve za: ohranitev biotske raznovrstnosti s programom ukrepov varstva rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in ekosistemov, varstvo naravnih vrednot s programom ustanavljanja zavarovanih območij in obnovitve naravnih vrednot, izpolnjevanje mednarodnih obveznosti, vzgojo in izobraževanje na področju ohranjanja narave, ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave in zagotavljanje finančnih virov za izvajanje varstva narave (Nacionalni program varstva okolja).

3.2.1 BIOTSKA RAZNOVRSTNOST

V Konvenciji o biološki oz. biotski raznovrstnosti je biološka raznovrstnost opredeljena tako: » Biološka raznovrstnost je raznolikost živih organizmov iz vseh virov, ki vključuje med drugim kopenske, morske in druge vodne ekosisteme ter ekološke komplekse, katerih del so; to vključuje raznovrstnost znotraj samih vrst, med vrstami in raznovrstnost ekosistemov.« (Konvencija o biološki raznovrstnosti)

Zakon o varstvu okolja določa ukrepe in postopke, ki so pomembni tudi za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Ti so: zavarovanje in zaščita naravnih bogastev, dodelitev statusa ogroženega okolja, predkupna pravica in razlastitev, koncesija za izkoriščanje naravnih dobrin, študija ranljivosti okolja, celovita presoja vplivov na okolje in presoja vplivov na okolje (Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2001).

Cilj te konvencije je ohranjanje biološke raznovrstnosti, trajnostna raba njenih sestavnih delov ter poštena delitev koristi od uporabe genetskih virov.

Slovenija je konvencijo podpisala leta 1992, ratificirala pa leta 1996. Za Slovenijo je značilna velika biotska raznovrstnost, saj na razmeroma majhni površini ozemlja živi veliko število različnih vrst. Ključna pravna osnova za doseganje ciljev konvencije je predvsem Zakon o ohranjanju narave. Glede ohranjanja rastlinskih in živalskih vrst razlikujemo splošno in posebno varstvo. Splošno varstvo se nanaša na vse prostožive vrste, medtem ko posebno varstvo obravnava ogrožene in mednarodno varovane vrste. Pri ogroženih vrstah velja omeniti Rdeči seznam. Ti sezname so pripravljene na podlagi poenotene metode ugotavljanja stopnje ogroženosti vrst. Uporabili so kategorije IUCN iz obdobja pred uvedbo sistema kategorizacije leta 1994. V Sloveniji je bil na podlagi strokovnih predlogov rdečih seznamov leta 2002 sprejet Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur.l. št.82/2002). V zvezi z ogroženimi rastlinskimi in živalskimi vrstami je bila leta 1973 podpisana tudi Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživimi rastlinskimi in živalskimi vrstami, krajše imenovana CITES oz. Washingtonska konvencija (Berginc in drugi, 2007; Threatened Plants Committee Secretariat, 1981).

3.2.2 NARAVNE VREDNOTE

V Zakonu o ohranjanju narave je navedeno: »Naravna vrednota je poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava.« Sem prištevamo geološke pojave, minerale in fosile ter njihova nahajališča, površinske in podzemne kraške pojave, podzemne jame, soteske, ledenike in oblike ledeniškega delovanja, izvire, slapove, brzice, jezera, barja, potoke in reke z obrežji, rastlinske in živalske vrste, njihove izjemne osebnosti ter njihove življenjske prostore, ekosisteme, krajine in oblikovano naravo (Zakon o ohranjanju narave, Uradni list št. 96/2004). Lokalno naravne vrednote državnega ali lokalnega pomena. Za vrednote lokalnega pomena je zadolžena lokalna skupnost. Področje naravnih vrednot ureja Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, 111/04 in 70/06).

Naravne vrednote varujemo z ukrepi varstva narave, to je aktivnostmi, ki jih država in lokalne skupnosti izvajajo za izpolnjevanje namena in doseganja ciljev varstva narave.

4 VAROVANA OBMOČJA

Varovana območja narave vključujejo posebna varstvena območja – območja Natura 2000 in območja, ki izpolnjujejo pogoje za območja Natura 2000 ter zavarovana območja narave - to so narodni, regijski, krajinski parki, naravni rezervati, strogi naravni rezervati in naravni spomeniki.

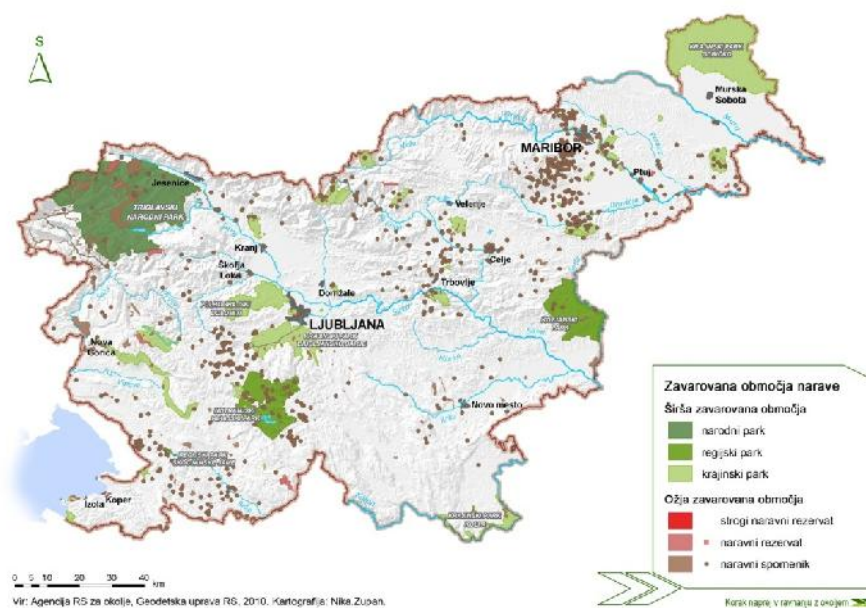
4.1 ZAVAROVANA OBMOČJA

Zavarovana območja narave so pomembna za ohranjanje velike ekosistemske in krajinske pestrosti. Podpirajo trajnostno gospodarjenje z naravnimi dobrinami in s tem postajajo priložnost za uveljavljanje temeljnih razvojnih interesov lokalnega prebivalstva.

Poznamo ožja in širša zavarovana območja. Zakon o ohranjanju narave opredeljuje šest kategorij zavarovanih območij. Ta so: strogi naravni rezervat, naravni rezervat, naravni spomenik, narodni park, krajinski park in regijski park.

Zavarovana območja v Sloveniji so ob koncu leta 2010 obsegala 12,6 % oz. 2548,47 km² državnega ozemlja. Med leti 2002 in 2010 se je površina zavarovanih območij povečala za 3 % (ustanovitev Notranjskega regijskega parka, Krajinskega parka Goriška, Krajinskega parka Ljubljansko barje). Delež slovenskih zavarovanih območij je manjši od svetovnega in evropskega povprečja. Svetovno povprečje je maja 2011 za kopna območja znašalo 12,9 %, evropsko pa 15 %.

Ob koncu leta 2010 smo imeli v Sloveniji 1379 zavarovanih območij (Kus Veenvliet, 2011).

Slika 1: Zavarovana območja narave v Sloveniji (Vir: MKO, ARSO, Kazalci okolja v Sloveniji)

4.1.1 STROGI NARAVNI REZERVAT

»Strogi naravni rezervat je območje naravno ohranjenih geotopov, življenjskih prostorov ogroženih, redkih ali značilnih rastlinskih oz. živalskih vrst ali območje, pomembno za ohranjanje biotske pestrosti, kjer potekajo naravni procesi brez človekovega vpliva.« (Berginc in drugi, 2007, str. 72)

V Sloveniji imamo en strogi naravni rezervat, in sicer je to Hrastova loza znotraj Krajinskega parka Kolpa (Protected planet).

4.1.2 NARAVNI REZERVAT

»Naravni rezervat je območje geotopov, življenjskih prostorov ogroženih, redkih ali značilnih rastlinskih ali živalskih vrst ali območje, pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti, ki se tudi vzdržuje z uravnoteženim delovanjem človeka v naravi.« (Berginc in drugi, 2007, str. 72)

Marca 2012 smo imeli v Sloveniji 54 naravnih rezervatov (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje, Zavarovana območja).

4.1.3 NARAVNI SPOMENIK

»Naravni spomenik je območje, ki vsebuje eno ali več naravnih vrednot, ki imajo izjemno obliko, velikost, vsebino ali lego ali so redki primer naravne vrednote.« (Berginc in drugi, 2007, str.72)

Marca 2012 smo imeli v Sloveniji 1276 naravnih spomenikov (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje, Zavarovana območja).

4.1.4 NARODNI PARK

»Narodni park je veliko območje s številnimi naravnimi vrednotami ter veliko biotsko raznovrstnostjo. V pretežnem delu narodnega parka je prisotna prvobitna narava z ohranjenimi ekosistemi in naravnimi procesi, v manjšem delu narodnega parka pa so lahko tudi območja večjega človekovega vpliva, ki pa je skladno povezan z naravo.« (Berginc in drugi, 2007, str.72)

V Sloveniji imamo en narodni park, in sicer Triglavski narodni park. V Dolini Triglavskih jezer je bil že leta 1924 za obdobje dvajsetih let vzpostavljen Alpski varstveni park, leta 1961 pa je bil sprejet Odlok o razglasitvi Doline sedmerih jezer za narodni park. Območje je bilo leta 1981 bistveno razširjeno, za upravljanje je bil ustanovljen javni zavod (Berginc in drugi, 2007). Leta 2010 je bil sprejet nov zakon, ki je uredil ugotovljene pomanjkljivosti ter upošteval politične in gospodarske spremembe.

4.1.5 REGIJSKI PARK

Regijski park imenujemo območje, ki je regijsko značilnih ekosistemov in krajine z vsejimi deli prvobitne narave in območje naravnih vrednot, ki se prepletajo z deli narave. Človekov vpliv je vsej, ampak še vedno uravnotežen z naravo.

V Sloveniji imamo tri regijske parke, in sicer: Park Škocjanske jame, Kozjanski park in Notranjski regijski park.

Park Škocjanske jame je bil ustanovljen leta 1996. Škocjanske jame so bile leta 1986 vpisane na Seznam svetovne kulturne in naravne dediščine pri UNESCO, leta 1999 pa je bil Park Škocjanske jame dodan na seznam lokalitet Ramsarske konvencije (Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2001).

Kozjanski park je bil ustanovljen leta 1981 s takratnim imenom Spominski park Trebnje, leta 1999 pa je bil preimenovan v Kozjanski park in umeščen v kategorijo regijskih parkov. Obsega 206 km² (Berginc in drugi, 2007).

Notranjski regijski park je bil ustanovljen leta 2002 na ravni občine Cerknica. Obsega 222 km². Ustanovljen je bil z namenom da se ohranjajo, varujejo in raziskujejo naravne in kulturne vrednote tega območja (Notranjski park).

4.1.6 KRAJINSKI PARK

»Krajinski park je območje s poudarjenim kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki ima veliko ekološko, biotsko ali krajinsko vrednost.« (Berginc in drugi, 2007, str.72)

Po podatkih iz marca 2012 imamo v Sloveniji štiriinštirideset krajinskih parkov. Med bolj znanimi so: Krajinski park Goriška, Logarska dolina, Seoveljske soline, Strunjan in Topla (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje, Zavarovano območje).

Graf na naslednji strani prikazuje, kolikšen delež med zavarovanimi območji predstavlja vsaka kategorija tega območja. Iz grafa je razvidno, da največji delež predstavlja krajinski park, najmanjšega pa naravni rezervat. Strogi naravni rezervat v graf ni zajet, saj je njegova površina (1,81 ha) izjemno majhna v primerjavi s površino vseh krajinskih parkov v Sloveniji, ki znaša 115280,17 ha. Podatki so za leto 2011.

Graf 1: Delež zavarovanih območij v Sloveniji glede na vrsto in zavarovanja (Vir: MKO, ARSO, Kazalci okolja v Sloveniji)

4.2 NATURA 2000

Natura 2000 je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, ki so jih določile države članice Evropske unije za ohranjanje življenjskega prostora evropsko pomembnih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov.

Zakonsko osnovo Nature 2000 predstavljata dve evropski direktivi in sicer:

- Direktiva o pticah (Direktiva Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic)
- Direktiva o habitatih (Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst)

V Sloveniji so določila obeh direktiv prenesena zlasti v naslednje predpise:

- Zakon o ohranjanju narave (ZON),
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000),
- Načrt ugotavljanja posledic vpliva območij Nature 2000 in določitev razvojnih ukrepov,
- Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah,
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah,
- Uredba o habitatnih tipih (Natura 2000, Zakonodaja)

Območja Natura 2000 so določena na podlagi direktive o pticah - SPA območja (Posebna območja varstva) in direktive o habitatih - SAC območja (Posebna območja ohranitve).

Vlada je območja Natura 2000 potrdila z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000, Uradni list RS, št. 49/04) in Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000, Uradni list RS, št. 110/04) (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencije Republike Slovenije za okolje, Kaj je Natura 2000).

Območja Natura 2000 v Sloveniji obsegajo 35,5 % državnega ozemlja oz. 7203 km². Posebna ohranitvena območja določena v skladu z Direktivo o habitatih obsegajo 31,4 %, posebna varstvena območja, določena v skladu z Direktivo o pticah pa 23% ozemlja Slovenije. Ta območja se v veliki meri prekrivajo.

Upravljanje območij Natura 2000 je določeno z Operativnim programom – programom upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2007 do 2013, ki določa cilje in varstvene ukrepe.

Leta 2004 so bila določena tudi ekološko pomembna območja (EPO), to so območja pomembnih habitatnih tipov, njihovih delov ali večjih ekosistemskih enot, ki pomembno prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti. EPO območja v Sloveniji prekrivajo 52,2 % ozemlja in vključujejo območja Natura 2000. Na ekološko pomembnih območjih se ohranitveni ukrepi ne izvajajo, prav tako pa pred posegi na teh območjih ni potrebno izvesti presoje sprejemljivosti vplivov planov (Kus Veenvliet, 2011).

Na spodnji sliki so prikazana območja Natura 2000 v Sloveniji.

Slika 2: Območja Natura 2000 v Sloveniji (Vir: MKO, ARSO, Kazalci okolja v Sloveniji)

4.2.1 DIREKTIVA O PTICAH

Direktivo o ohranjanju prostoživeih ptic je 2. aprila 1979 sprejel Ministrski svet Evropske skupnosti (Council Directive 79/409/EEC on the Conservation of Wild Birds - "The Bird Directive"). Ta predpis je začel veljati leta 1981.

Direktiva o pticah se nanaša na ohranjanje vseh prostoživeih vrst ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic. Vključuje varovanje, upravljanje in nadzor nad temi vrstami in določa pravila njihovega izkoriščanja.

Direktiva namena, da morajo države članice ohraniti populacije prostoživeih ptic na ravni, ki ustreza ekološkim, znanstvenim in kulturnim zahtevam, ob upoštevanju ekonomskih in rekreacijskih potreb.

Zapisano je tudi, da ohranjanje, vzdrževanje in ponovno vzpostavljanje biotopov in habitatov vključuje: ustanovitev zavarovanih območij, vzdrževanje in upravljanje habitatov v skladu z ekološkimi zahtevami na zavarovanih območjih in izven njih, ponovno vzpostavitev uničenih biotopov in ustvarjanje biotopov.

V 5. členu direktive je navedeno, da države članice sprejmejo ukrepe, ki prepovedujejo namerno ubijanje ali ujetje ptic na kakršenkoli način, namerno uničenje ali poškodovanje gnezd in jajc ali odstranjevanje jajc, odvzem jajc iz narave in posedovanje le-teh, namerno vznemirjanje ptic, zlasti v času razmnoževanja in vzreje mladičev in zadrževanje tistih vrst ptic, katerih ujetje in lov nanje sta prepovedana.

Države članice morajo tudi vsaka tri leta predložiti Komisiji poročilo o izvajanju nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive (EUR-lex).

4.2.2 DIREKTIVA O HABITATIH

Ministrski svet je 21. maja 1992 sprejel Direktivo o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživeih živalskih in rastlinskih vrst (The Council Directive 92/43/EEC on the Conservation of Natural Habitats and of Wild Fauna and Flora - "The Habitat Directive"). Direktiva je bila nazadnje dopolnjena ob pridružitvi Romunije in Bolgarije.

V Direktivi je zapisano, da vsaka država članica prispeva k vzpostavitvi Nature 2000 sorazmerno glede na zastopanost naravnih habitatov in habitatov vrst na njenem ozemlju.

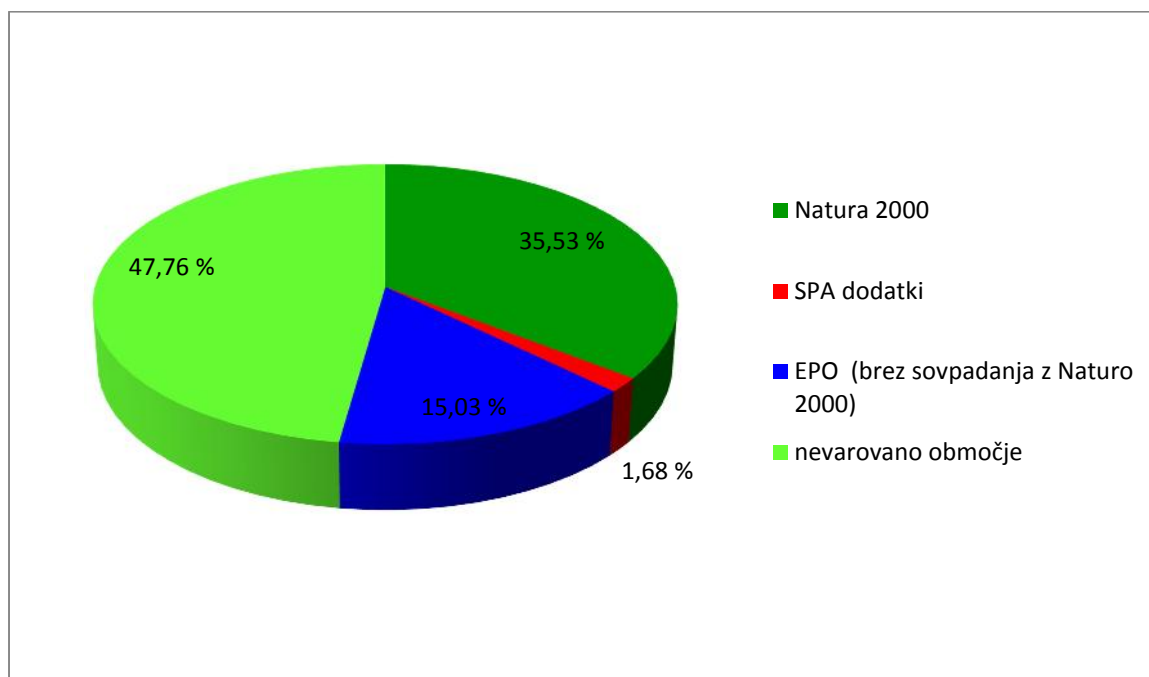
V nadaljevanju je opisan postopek vzpostavljanja omrežja Natura 2000, kjer najprej vsaka država predlaga seznam območij in označeni, kateri naravni habitatni tipi iz Priloge I in domorodne vrste iz Priloge II so prisotni na teh območjih. Ta seznam se potem pošlje Komisiji in ta na podlagi meril iz Priloge III izdelava osnutek seznama območij, kjer so označena območja z enim ali več prednostnimi naravnimi habitatnimi tipi ali prednostnimi vrstami. Ko je območje sprejeto skladno s postopkom, država članica najkasneje v šestih letih določi to območje za posebno ohranitveno območje.

V Prilogi I direktive so naštetih habitatni tipi (198 habitatnih tipov, od tega 50 prednostnih), v Prilogi II vrste (230 živalskih in 483 rastlinskih vrst), ki jih je treba ohranjati z opredeljevanjem posebnih varstvenih območij (SAC - Special Areas of Conservation), v Prilogi III merila in postopek za opredeljevanje posebnih ohranitvenih območij, v Prilogi IV vrste, ki jih je treba strogo varovati, v Prilogi V vrste, pri katerih za odvzem iz narave in izkoriščanje lahko veljajo ukrepi upravljanja, v Prilogi VI pa prepovedani na inih in sredstva za ujetje in ubitje ter prevozna sredstva.

Kljuba obveznosti glede območij omrežja Natura 2000 so nato opredeljene v 6. členu direktive :

- država članica določi ohranitvene ukrepe (ustrezni načrti upravljanja) ter zakonske, upravne ali pogodbeno ukrepe,
- država članica preprečuje slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst,
- država članica preverja vse načrte ali projekte (tudi če so načrtovani zunaj območja in lahko vplivajo na vrste/habitate v območju),
- država članica izvede načrt kljub negativni presoji, če prevlada javni interes in zagotovi izravnalne ukrepe.

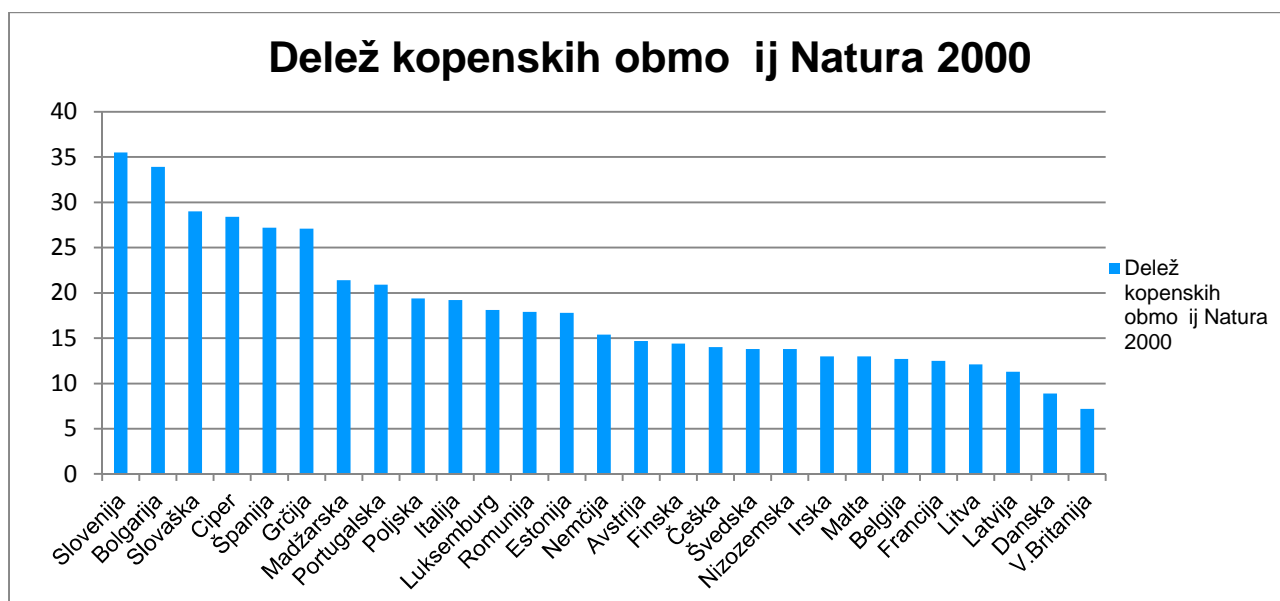
Države članice morajo sprejeti ukrepe, da vzpostavijo sistem strogega varstva živalskih vrst iz Priloge IV(a), ki prepoveduje: vse oblike namernega ujetja ali ubitja osebkov teh vrst v naravi; namerno vznemirjanje teh vrst, zlasti med razmnoževanjem, vzrejo mladičev, zimskim spanjem in selitvijo; namerno uničevanje ali odvzem jajc iz narave, poškodovanje ali uničenje razmnoževališč ali gozdnih površin (EUR-lex).

Graf 2: Razmerje med območji Natura 2000, SPA dodatki, ekološko pomembnimi območji in nevarovanimi območji v Sloveniji leta 2010 (Vir: MKO, ARSO, Kazalci okolja v Sloveniji)

Zgornji graf prikazuje deleže med območji Natura 2000, SPA dodatki, ekološko pomembnimi območji, ki niso hkrati tudi območja Nature 2000 in nevarovanimi območji v Sloveniji. Iz grafa je razvidno, da imamo v Sloveniji 35,53 % območij Natura 2000, 1,68 % območij s t.i. SPA dodatki, 15,03 % ekološko pomembnih območij (brez sovpadanja z Naturo 2000) in 47,76 % nevarovanih območij. SPA dodatki so maja 2008 dodatno določili ena območja, za katere Evropska komisija meni, da izpolnjujejo pogoje za posebna varstvena območja. Do odločitve, ali se vključijo v omrežje Natura 2000 ali ne, mora država zagotoviti, da se na teh območjih stanje ne slabša. Slovenija zagotavlja to z obveznostjo presoje na naravo na teh območjih.

Spodnji graf prikazuje delež kopenskih območij Natura 2000 v evropskih državah. Med sedemindvajsetimi državami ima največji delež območij Natura 2000 Slovenija s 35,5 %, sledi ji Bolgarija s 33,9 %. Sloveniji in Bolgariji sledijo Slovaška s 29 %, Ciper s 28,4 %, Španija s 27,2 %, Grčija s 27,1 %, Madžarska s 21,4 % in Portugalska s 20,9 %. Na rob lestvice so uvrščene Latvija s 11,3 %, Danska s 8,9 % in Velika Britanija s 7,2 %. Podatki so iz januarja 2011 (Environment, Natura 2000 Barometer).

Graf 3: Delež kopenskih območij Natura 2000 v evropskih državah (Vir: Natura 2000 Barometer)

4.2.3 PROGRAM UPRAVLJANJA OBMOČIJ NATURA 2000

Obvezno varstvo posebnih varstvenih območij Natura 2000 je opredeljeno v Direktivi o ohranjanju naravnih habitatov in prosto žive in rastlinskih in živalskih vrst v povezavi z Direktivo o ohranjanju prosto žive in ptic.

Varstvo posebnih območij varstva in potencialnih ohranitvenih območij zajema varstvo ugodnega stanja rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov in se zagotavlja z ukrepi za doseganje varstvenih ciljev, ki se določijo s posebnim programom upravljanja, ki ga sprejme vlada. Poleg teh ukrepov je pomemben ukrep tudi presoja sprejemljivosti vplivov planov ali posegov v naravo. Presoja sprejemljivosti je urejena za plane v okviru celovite presoje vplivov na okolje, ki se izvaja na podlagi predpisov o varstvu okolja, za posege v naravo pa v okviru okoljevarstvenega, naravovarstvenega soglasja in dovoljenja za poseg v naravo. Presoja sprejemljivosti podrobneje ureja Uredba o posebnih varstvenih območij (Ur. l. RS št. 49/04 in 110/04) ter Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS št. 130/04 in 50/06).

Namen operativnega programa, programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2007 do 2013, je opredeliti izvajanje obveznosti varstva posebnih varstvenih območij Natura 2000 za obdobje 2007-2013, ki jih nalagata Direktiva o habitatih in Direktiva o pticah. Program podrobneje opredeljuje varstvene cilje in ukrepe na območijih Natura 2000.

Program upravljanja območij Natura 2000 je sprejela Vlada Republike Slovenije in je obveza za nosilce urejanja. Operativni program določa podrobne varstvene cilje, ki se nanašajo na notranja območja območij Natura 2000. Za ohranjanje vrst in habitatnih tipov se določajo cilji, ki na prvem nivoju opisujejo želeno stanje v naravi (razširjenost, velikost habitata, struktura populacij...). Prav tako določa tudi varstvene ukrepe oz. usmeritve za doseganje varstvenih ciljev za vsako območje Natura 2000 posebej.

Varstveni ukrepi so v skladu z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) po posameznih območjih Natura razdeljeni na:

- ukrepe varstva narave,
- ukrepe prilagojene rabe naravnih dobrin, s katerimi se dosega varstvene cilje,
- ukrepe prilagojene kmetijske prakse, s katero se dosega varstvene cilje,
- ukrepe oz. usmeritve upravljanja voda, s katerimi se dosega varstvene cilje,
- druge ukrepe, če so ti potrebni za zagotavljanje ugodnega stanja rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov.

Za ugotavljanje učinkovitosti ukrepov pri doseganju ugodnega stanja rastlinskih in živalskih vrst, habitatov in habitatnih tipov program določa tudi kazalce, ki se redno spremljajo.

V prilogah programa so za posamezno območje Natura 2000 določeni podrobni varstveni cilji in ukrepi za doseganje varstvenih ciljev. Med ukrepe varstva narave spadajo zavarovanje in začasno zavarovanje, pogodbeno varstvo in skrbništvo, označitev v naravi, omejitev ogledovanja in obiskovanja ter omejitev ravnanj, ki ogrožajo zavarovane živalske vrste in nadzor. Ukrepi prilagojene rabe naravnih dobrin se dotikajo gozdarstva, lovstva in ribištva. Sledijo še ukrepi prilagojene kmetijske prakse in ukrepi upravljanja voda (Bibič, 2007).

5 UPRAVNI POSTOPEK

Upravni postopek je postopek, v katerem organ javne uprave neposredno z uporabo predpisov odloča o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih posameznika ali pravne osebe v konkretni upravni zadevi. Poznamo dve vrsti upravnega postopka, in sicer splošni ter posebni upravni postopek.

Splošni upravni postopek ureja Zakon o splošnem upravnem postopku. Ta velja za vse upravne postopke, razen za tiste, za katere velja posebni upravni postopek.

Posebni upravni postopek je postopek, ki ga določajo posebni predpisi s posebnimi pravili, ki so prilagojena točno določenemu upravnemu področju (Viler Kovačič, 2010).

5.1 NAČELA UPRAVNEGA POSTOPKA

Upravni postopki so opredeljeni s temeljnimi načeli splošnega upravnega postopka oz. ZUP, ki velja v vseh upravnih in tudi drugih zadevah. Devet temeljnih načel predstavlja minimalne procesne standarde, ki morajo biti zagotovljeni stranki v vsakem postopku.

Temeljna načela upravnega postopka so:

1. Zakonitost

- organ mora v upravni stvari odločati po zakonu, podzakonskih predpisih, predpisih lokalnih skupnosti in splošnih aktih, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil

2. Načelo varstva pravic strank in varstva javnih koristi

- organ mora strankam omogočiti lažjo uveljavitev pravic, vendar ne v škodo drugih, opozoriti mora stranko, če vidi možnost za uveljavitev kakšne pravice, uporabljati predpise, ki so za stranko najugodnejši in skrbeti, da nevednost in neukost stranke in drugih udeležencev v postopku nista v škodo pravic, ki jim gredo po zakonu

3. Načelo materialne resnice

- organ mora ugotoviti resnično stanje in ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločbo

4. Načelo zaslišanja stranke

- stranki je potrebno dati možnost, da se pred izdano odločbo izjasni o dejstvih, ki so pomembna za odločbo
- če so v postopku stranke z nasprotujočimi interesi, je potrebno vsaki stranki dati možnost, da se izjavi o navedbah nasprotne stranke
- če vsem strankam ni bila dana možnost, da se izjavi o dejstvih, organ svoje odločbe ne sme opreti na ta dejstva, razen če je tako določeno z zakonom

- e za posamezna dejanja z zakonom ni določeno, v kakšni obliki naj se opravijo, jih opravijo stranke izven ustne obravnave pisno ali ustno na zapisnik, na obravnavi pa ustno

5. Načelo proste presoje dokazov

- o tem, katera dejstva je treba šteti za dokazana, odloči uradna oseba, pooblaščenka za odločanje v upravni stvari, po svojem prepričanju na podlagi vestne in skrbne presoje vsakega dokaza posebej in vseh dokazov skupaj ter na podlagi uspeha celotnega postopka

6. Načelo dolžnosti stranke govoriti resnico in pošteno uporabljati pravice

- stranka je pred organom dolžna govoriti resnico in pošteno uporabljati pravice

7. Načelo samostojnosti pri odločanju

- uradna oseba samostojno ugotavlja dejstva in okoliščine in uporablja predpise v določenem primeru

8. Načelo pravice do pritožbe

- stranka ima pravico do pritožbe na odločbo, izdano na prvi stopnji, razen če je z zakonom predpisano, da v posameznih upravnih zadevah pritožba ni dovoljena
- če je za odločanje na prvi stopnji pristojen predstavniški organ ali vlada, pritožba ni dovoljena
- če je za odločanje na prvi stopnji pristojno ministrstvo, je pritožba dovoljena, če tako določa zakon
- s spremembami ZUP-a (ZUP-E; Uradni list, št. 126/07) je strankam dana možnost, da se pravici do pritožbe odpovedo

9. Ekonomičnost postopka

- postopek je treba voditi hitro, s čim manjšimi stroški in čim manjšo zamudo za stranke in druge udeležence v postopku (Zakon o splošnem upravnem postopku; Ur. l. RS št.80/1999; Jerovšek in Kovačič, 2010)

5.2 PRISTOJNOST

Ločimo dve vrsti pristojnosti, in sicer stvarno in krajevno pristojnost. Stvarno pristojnost določajo organizacijski in materialni predpisi, krajevna pristojnost pa se določa po predpisih o teritorialni organizaciji državne uprave, predpisih občin in mestnih občin in lokalnih skupnosti.

Stvarno pristojnost na državni ravni ima na prvi stopnji upravna enota in organi v sestavi ministrstev, če je po področnem zakonu določena pristojnost ministrstva kot prvostopenjskega organa in je hkrati v ministrstvu organiziran organ v sestavi (npr. Agencija RS za okolje), na drugi stopnji pa ministrstvo, če drugače ne določa zakon. Na ravni občin ima pristojnost na prvi stopnji občinska uprava. Krajevno pristojnost imajo organi državne uprave, organizirani po teritorialnem načelu in odločajo v upravnih stvareh na območju, za

katerega so organizirani, organi lokalnih skupnosti pa odločajo v upravnih stvareh na območju lokalne skupnosti.

5.3 POTEK UPRAVNEGA POSTOPKA

Upravni postopek se začne na željo stranke ali po uradni dolžnosti. Stranka s postopkom začne v primeru, ko želi dobiti določeno dovoljenje (npr. gradbeno dovoljenje). Stranka najprej odda vlogo, ki ji priloži tudi priloge, ki so v tem postopku potrebne in plača upravno takso. Vloga mora imeti vse, kar je potrebno, da jo organ lahko obravnava. Minimalno mora vloga vsebovati ime in priimek ter naslov vlagatelja, organ, kateremu se vloga pošilja, opredeljen zahtevek in podpis vložnika. V kolikor stranka prilog ne predloži, jo upravni organ z dopisom pozove, da to stori v določenem roku. Dopis ima tri obvezne sestavine, in sicer: navedbo, kaj v vlogi manjka, rok, v katerem mora stranka dopolniti manjkajoče in pa opozorilo na posledice, če vloga ne bo pravočasno dopolnjena. Če se stranka ne odzove, upravni organ vlogo stranke zavrže. Upravni organ po uradni dolžnosti začne postopek, ko mora zaradi prevlade javne koristi izvesti določene ukrepe.

V ugotovitvenem postopku upravni organ ugotovi vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembne za odločanje v upravni zadevi. Ta postopek je namenjen presoji dokazov, ki kažejo na resnost ali neresnost dejstev. Kot dokazila veljajo listine, priče, izvedenci, zapisniki z zaslišanji, ogled kraja ... Če je potrebna ustna obravnava, se le ta prenese tudi na papir in se sestavi zapisnik, ki služi kot dokazni material. Zapisnik ima tri glavne sestavne dele, in sicer: uvodni del, vsebinski del in sklenitev. V zapisnik se vpiše ime in sedež organa, kraj, dan in ura dejanja, zadeva, imena navzočih uradnih oseb, imena navzočih strank in njihovih zastopnikov, potek in vsebina v postopku, zapisane ustne izjave, sklepi, navedba, da je bil zapisnik prebran navzočim, podpis uradne osebe in tistih, ki so sodelovali v postopku. Zapisnik sprti piše uradna oseba.

Upravni postopek se konča z odločbo ali s sklepom. Upravni organ izda odločbo v primeru, da zahtevi stranke ugotovi ali zavrne. Stranki ugotovi, če izpolnjuje pogoje po predpisih in zakonih, v nasprotnem primeru pa ne. Upravni organ ima rok za izdajo odločbe mesec dni, če vodi skrajšani ugotovitveni postopek in ni potreben poseben ugotovitveni postopek oz. dva meseca, če vodi poseben ugotovitveni postopek, od datuma popolne vloge. Odločba ima to no predpisane obvezne sestavine, ki so navedene v Zakonu o splošnem upravnem postopku (Ur.l.RS št.80/1999). Temeljne sestavine pisne odločbe so: uvod, naziv, izrek, obrazložitev, pouk o pravnem sredstvu, podpis uradne osebe, ki je vodila postopek in odločba izdala ter žig organa. Upravni organ izda sklep, če stranka sama umakne svojo vlogo, ali pa če gre za vprašanja, ki so povezana s postopkom. Prav tako izda sklep v primeru, ko stranka zaprosi za podaljšanje roka za pridobitev določenih soglasij. Dokumenti, od katerih vročitve ne teče rok, se lahko vročajo z navadno vročitvijo. Odločbe in sklepi, pri katerih za ne vročitvijo teči rok se vročajo z osebno vročitvijo, za kar je predpisana to no določena modra ovojnica z rdečo AR oznako. Rok za ne teči, ko naslovnik sprejme pismo. Če vročevalec naslovnika ne najde, mu v hišnem predalniku pusti pisno sporočilo o prispelem pismu. Če naslovnik v petnajstih dneh pisma ne dvigne, je vročitev opravljena in vročevalec pusti dokument v predalniku naslovnika.

Odločba prve stopnje postane pravnomočna:

- ko se vroči stranki,
- če pritožba ni dovoljena,
- ko preteče rok za pritožbo, če pritožba ni bila vložena,

- e in ko se pravici do pritožbe odpovedo vse stranke,
- ko se stranki vroči odločba druge stopnje, s katero se pritožba zavrne, ali sklep, s katerim se pritožba zavrže,
- ko se stranki vroči odločba druge stopnje, s katero je bila odločba prve stopnje nadomeščena.

Stranka lahko vložijo pritožbo zoper odločbo, pri kateri jo lahko izpodbija:

- zaradi nepravilne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja,
- zaradi kršitve materialnega prava,
- zaradi kršitev pravil postopka.

Stranka lahko vložijo pritožbo v 15 dneh po prejemu odločbe. O pritožbi odloča organ prve stopnje, to je organ, ki je odločbo izdal. V primeru, da organ ugotovi napake, lahko ponovno izda novo odločbo. Če pa organ meni, da je bila prva odločba izdana v skladu z zakonom, pritožbo posreduje organu druge stopnje, to je pristojnemu ministrstvu. Organ druge stopnje preveri odločbo organa prve stopnje. Če ugotovi, da je organ prve stopnje ravnal v skladu z zakonom, pritožbo zavrne, v nasprotnem primeru pa sam odloči o zahtevku stranke ali pa celotno zadevo vrne organu prve stopnje z ustreznimi navodili. Če organ druge stopnje pritožbo stranke zavrne, stranka pa je še vedno prepričana v svoj prav, lahko stranka sproži upravni spor. V tem primeru mora v 30 dneh po prejemu odločbe od organa druge stopnje vložiti tožbo na Upravno sodišče Republike Slovenije, ki odloči o pravilnosti postopka. Spor se za ne s tožbo ali drugim pravnim sredstvom, npr. obnovo prvostopenjskega postopka. Tožba se vložijo pri pristojnem sodišču. S tožbo se lahko zahteva:

- odprava upravnega akta,
- sprememba upravnega akta,
- izdaja oz. vročitev pravnega akta,
- odpravo kršitev temeljnih pravic in temeljnih svoboščin.

V tožbi je potrebno navesti tožnikovo ime in priimek ter prebivališče, razlog, zakaj se toži ter predlagati, kako in v čem naj se upravni akt odpravi. Tožnik lahko umakne tožbo do izdaje pravnomočne sodne odločbe. Če sodišče tožbe ne zavrže, pošlje kopijo tožbe s prilogami v odgovor toženi stranki in drugim strankam, ki bi lahko bile prizadete. Rok za odgovor na tožbo ne sme biti daljši od 30 dni. Sodišče odloči o sporu s sodbo, s sklepom pa o vprašanih, ki se tičejo postopka. Zoper sodbo, ki jo izda upravno sodišče, je dovoljena pritožba le v dveh primerih, in sicer: če je sodišče samo ugotovilo drugačno dejansko stanje, kot ga je ugotovila tožena stranka ali če je sodišče odločilo o zakonitosti posamičnih aktov in dejanj, s katerimi organi posegajo v temeljne pravice in temeljne svoboščine posameznika. Pritožba je dovoljena v roku 15 dni od vročitve prepisa sodbe strankam. Pritožbo nato obravnava drugostopenjsko sodišče. Zadnja možnost je tožba na Evropsko sodišče za temeljne pravice v Strasbourgu (Jerovšek in Kovač, 2010), (Zakon o splošnem upravnem postopku, Ur. l. RS št. 80/1999).

5.4 UPRAVNA ENOTA

Upravne enote so nastale leta 1995 kot posledica reorganizacije državne uprave in uvedbe lokalne samouprave. Novonastale občine so prevzele v upravljanje le zadeve lokalnega pomena, upravne enote pa so prevzele od nekdanjih občin in državne upravne naloge. Pravna podlaga za njuno ustanovitev sta bila poleg Ustave Republike Slovenije v letu 1994 sprejeta Zakon o državni upravi in Zakon o lokalni samoupravi (Milenkovič, 2007).

5.4.1 UPRAVNA ENOTA SLOVENJ GRADEC

Upravna enota Slovenj Gradec obsega območje, veliko 286 km². Po podatkih statističnega urada Republike Slovenije iz januarja 2012 šteje 21515 prebivalcev. (Statistični urad Republike Slovenije). Na območju upravne enote je 33 naselij, 22 naselij predstavlja Mestna občina Slovenj Gradec, 11 naselij pa občina Mislinja.

Ta naselja so :

Naselja Upravne enote Slovenj Gradec: Brda, Gmajna, Golavabuka, Gradišče, Graška gora, Legen, Mislinjska Dobrava, Pamele, Podgorje, Raduše, Sele-del, Slovenj Gradec, Spodnji Razbor, Stari trg, Šmartno pri Slovenj Gradcu, Šmiklavž, Tomaška vas, Troblje, Turiška vas, Vodriž, Vrhe, Zgornji Razbor, Dovže, Gornji Doli, Kozjak, Mala Mislinja, Mislinja, Paka-del, Razborca, Srednji Doli, Šentilj pod Turjakom, Tolsti Vrh pri Mislinji, Završe.

Upravna enota meji na sedem upravnih enot in sicer na UE Dravograd, UE Radlje ob Dravi, UE Ravne na Koroškem, UE Velenje, UE Slovenske Konjice, UE Celje in UE Ruše.

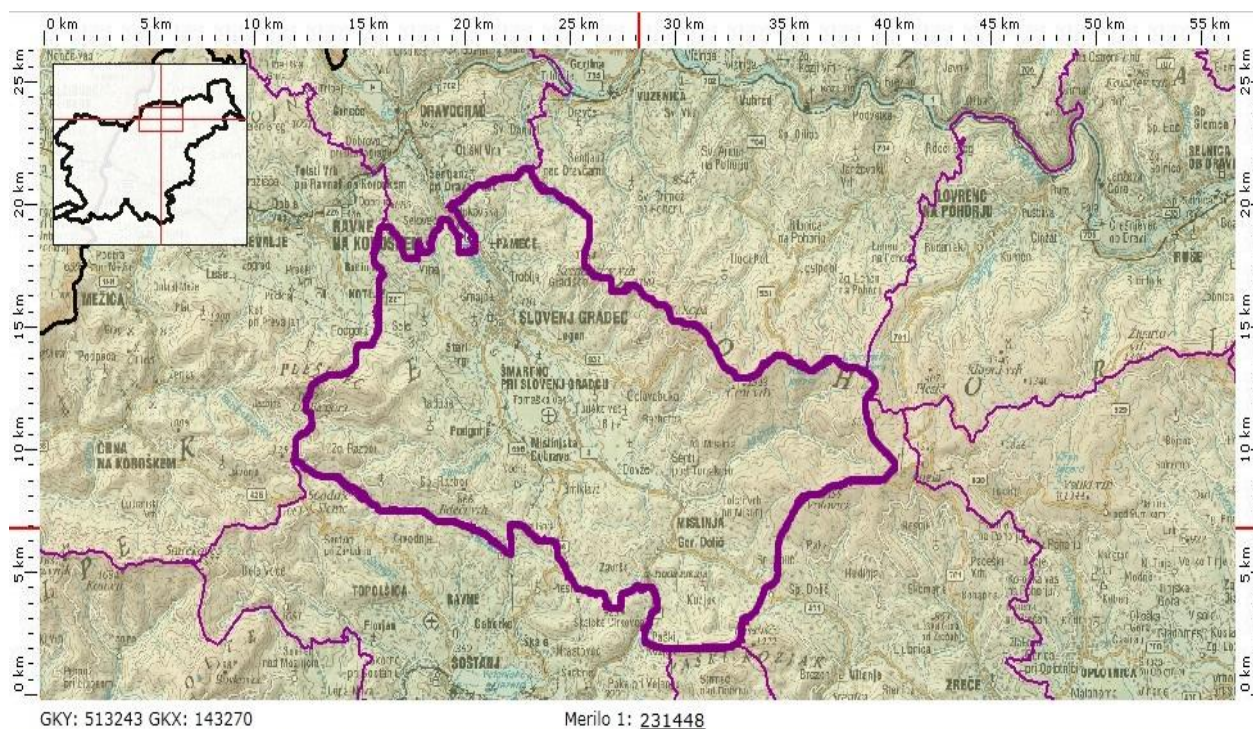
Upravna enota na prvi stopnji odloča v upravnih stvareh iz državne pristojnosti, ima pa tudi del pospeševalne in nadzorstvene funkcije v prostoru, ki ga pokriva.

V Upravni enoti Slovenj Gradec so organizirani naslednji oddelki:

- Oddelek za notranje zadeve
- Oddelek za okolje, kmetijstvo, prostor in druge upravne zadeve
- Služba za skupne zadeve

Oddelek, ki je pomemben za mojo diplomsko nalogo, je Oddelek za okolje, kmetijstvo, prostor in druge upravne zadeve, ki zajema področja okolja in prostora (izdaja gradbenih dovoljenj, stanovanjske zadeve), kmetijstva (dovoljenja za opravljanje dopolnilnih dejavnosti, denacionalizacijski postopki kmetijskih zemljišč), gospodarstva (E-VEM projekt) in drugih upravnih nalog (priznavanje statusa in pravic vojnim invalidom, vojnim veteranom in žrtvam vojnega nasilja) (Republika Slovenija, Upravna enota Slovenj Gradec).

Na spodnji sliki je prikazano območje Upravne enote Slovenj Gradec.

Slika 3: Območje Upravne enote Slovenj Gradec (Vir: Atlas okolja)

6 UPRAVNI POSTOPKI NA PODROČJU POSEGOV V NARAVO NA VAROVANA OBMOČJA

Za posege v naravo na varovana območja je značilno, da morajo biti obravnavani na poseben način. Na varovanih območjih ni dovoljeno prosto posegati v prostor, ampak je treba pred posegom pridobiti razlika na dovoljenja. Za posege je potrebno izvesti presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja. Za določene posege je potrebno izvesti presojo vplivov na okolje. To področje ureja Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je potrebno izvesti presojo vplivov na okolje.

6.1 PRESOJA SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV IZVEDBE PLANOV IN POSEGOV V NARAVO NA VAROVANA OBMOČJA

Poseg v naravo je vsako lovekovo ravnanje, ki lahko vpliva na naravo tako, da škoduje varstvenim ciljem varovanih območij in njihovi celovitosti ter povezanosti. S presojo sprejemljivosti za plan ali poseg v naravo se ugotovijo priakovani vplivi in se presodi njihova sprejemljivost izvedbe takšnega plana na varstvene cilje varovanih območij. Postopek presoje sprejemljivosti izvedbe planov in posegov ima štiri stopnje.

I. stopnja presoje: Ugotavljajo se priakovani vplivi plana ali posega v naravo in presoja njihova pomembnost ter se z odločbo določi, za katere plane in posege je presojo potrebno izvesti.

II. stopnja presoje: Ugotavljajo se priakovani vplivi plana ali posega v naravo in presoja njihova sprejemljivost. To vključuje morebitno presojo variantnih rešitev in v primeru ugotovljenih priakovanih škodljivih vplivov tudi presojo ustreznih omilitvenih ukrepov. S sklepom se potrdi plan ali pa se z odločbo izda okoljevarstveno soglasje, naravovarstveno soglasje, dovoljenje za poseg v naravo in dovoljenje po drugih predpisih.

III. stopnja presoje: Ugotavlja se obstoj alternativnih rešitev za doseganje ciljev plana ali posega v naravo in presoja njihova ustreznost.

IV. stopnja presoje: Ugotavlja se obstoj izravnalnih ukrepov in presoja njihova ustreznost. Na podlagi rezultatov III. in IV. stopnje presoje se z odločbo odloči o prevladi druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave.

Presoja sprejemljivosti posegov v naravo se izvede v primeru izdaje:

- okoljevarstvenega soglasja za posege v naravo z vplivi na okolje;
- naravovarstvenega soglasja za posege v naravo, za katere je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, v skladu s predpisi s področja graditve objektov in ohranjanja narave in niso posegi v naravo z vplivi na okolje;
- dovoljenja za poseg v naravo za posege v naravo, določene v 43. členu Pravilnika o presoji sprejemljivosti izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja;
- dovoljenja po drugih predpisih za posege v naravo, za katere ni treba pridobiti soglasja ali dovoljenja iz prejšnjih treh alinej (Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, Ur. l. RS št. 130/2004).

6.2 OKOLJEVARSTVENO DOVOLJENJE

Okoljevarstveno dovoljenje je v skladu z 82. členom Zakona o varstvu okolja potrebno pridobiti za obratovanje naprave ali za vsako večjo spremembo v obratovanju, če se v njej izvaja dejavnost, ki povzroča emisije v zrak, vode ali tla in so zanjo predpisane mejne vrednosti emisij in to ni naprava, v kateri se izvaja dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega iz 68. člena Zakona o varstvu okolja. Okoljevarstveno dovoljenje izda Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, in sicer njihov organ Agencija Republike Slovenije za okolje.

Napravo pojmuje kot nepremično ali premično tehnološko enoto, za katero je določeno, da lahko povzroča obremenitev okolja, ker v njej poteka eden ali več določenih tehnoloških procesov, ki lahko povzročajo obremenitev okolja.

Za obratovanje naprave, za katero je iz projektne ali tehnične dokumentacije razvidno, da bo na istem kraju obratovala vključno s poskusnim obratovanjem več kakor 12 mesecev, je treba pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, če se naprava uvršča med naprave:

- iz prvega stolpca preglednice Priloge 4 Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, Ur.l. št. 31/2007 z dne 6.4. 2007,
- iz prvega in drugega stolpca preglednice Priloge 4 Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ali
- iz drugega stolpca preglednice Priloge 4 Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, če je za napravo ali njen sestavni del potrebno opraviti presojo vplivov na okolje preden se izda okoljevarstveno soglasje,
- iz osme skupine preglednice priloge 4 Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, razen če na istem kraju obratujejo manj kot 12 mesecev po njihovi postavitvi,
- za naprave iz skupin 2.9, 2.10 v stolpcu 2, 7.4, 7.5, 7.21, 7.24, 9.1, od 9.3 do 9.8 in od 9.11 do 9.33 iz preglednice v prilogi 4 te uredbe, če naprave obratujejo zaradi izvajanja gospodarske dejavnosti ali jih upravlja oseba, ki opravlja s temi napravami gospodarsko dejavnost, ali če te naprave obratujejo zaradi obratovanja ali v okviru obratovanja drugih naprav, ki obratujejo zaradi izvajanja gospodarske dejavnosti,
- za obratovanje več istovrstnih naprav, ki jih upravlja isti upravljavec naprave in so glede na kraj in obratovanje med seboj povezane, če vsota njihovih proizvodnih zmogljivosti dosega ali presega spodnji prag zmogljivosti naprave, določeno v preglednici 4 Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov, pri tem pa so izpolnjeni naslednji pogoji: naprave so na istem kraju, so prometno, energetsko ali kako drugače povezane in so tehnološko med seboj primerljive.

V okoljevarstvenem dovoljenju se določijo:

- vrsta naprave, za katero velja dovoljenje,
- lokacija naprave, lokacije odvodnikov odpadnih plinov in njihove višine ter z odvodniki povezana merilna mesta,
- proizvodna zmogljivost naprave in vrsto tehnološkega procesa, zaradi katerega naprava povzroča emisijo snovi,

- vrsto goriva in parametre njegove kakovosti, če gre za napravo, v kateri se pridobiva toplota ali soproizvajata elektrika in toplota,
- vrsto mineralnih surovin, polizdelkov ali izdelkov, ki se v napravi predelujejo ali obdelujejo,
- mejni masni pretok ali mejno koncentracijo,
- največje masne pretoke snovi iz naprave,
- snovi, ki so vključene v seznam meritev prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi,
- program prvih meritev in program obratovalnega monitoringa emisije snovi,
- pogoje za obratovanje naprav za iščenje odpadnih plinov in druge pogoje obratovanja naprave, povezane s preprečevanjem in zmanjševanjem emisije snovi,
- pogoje v zvezi s poslovanjem in vodenjem obratovalnega dnevnika naprave za iščenje odpadnih plinov,
- ukrepe v zvezi s preprečevanjem in zmanjševanjem emisije snovi, zlasti razpršene emisije snovi iz naprave,
- za veljavnosti okoljevarstvenega dovoljenja, pogoje v zvezi z njegovim podaljšanjem in druge pogoje v zvezi z obratovanjem naprave, ki imajo vpliv na okolje zaradi emisije snovi.

V dokumentaciji, ki je priložena k vlogi za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja, morajo biti navedeni podatki in izračuni za določitev vsebin iz drugega in tretjega odstavka 7. člena, priložena pa morajo biti tudi strokovna izhodišča izvajalcev obratovalnega monitoringa emisije snovi za določitev vsebin iz 7. in 8. točke drugega odstavka 7. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. (Ur. l. RS št. 31/2007)

Vloga za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja se zavrne, če je iz dokumentacije, priložene k vlogi, razvidno, da upravljavec naprave ne more zagotoviti izpolnjevanja zahtev iz 1., 2. in 3. točke drugega odstavka 5. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Oblika in vsebina vloge za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja je objavljena na spletni strani Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO) na naslovu : <http://okolje.arso.gov.si/ippc/fi> .

Če za obratovanje naprav ni potrebno okoljevarstveno dovoljenje, je potrebno pridobiti strokovno oceno pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja. ARSO vodi evidenco teh strokovnih ocen in seznam okoljevarstvenih dovoljenj, ki so bila izdana po 82. členu Zakona o varstvu okolja. Od leta 2006 do konca 2011 je bilo tako izdanih 50 okoljevarstvenih dovoljenj po tem členu. Od junija 2007 do oktobra 2011 je ARSO izdal 64 strokovnih ocen (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje, Okoljevarstvena dovoljenja) (Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, Ur. l. RS št. 31/2007).

6.3 OKOLJEVARSTVENO SOGLASJE

Za izdajo okoljevarstvenega soglasja je pristojen ARSO, ki postopek izdaje za ne na zahtevo stranke. Stranka vlogi priloži projekt posega v okolje, kjer mora biti poseg podrobneje opisan in poročilo o vplivih na okolje, ki ga izdelata oseba, vpisana v evidenco izdelovalcev poročil o vplivih na okolje. ARSO ima rok za izdajo odločbe tri mesece od datuma popolne vloge, ne vključuje 30 dnevne roka za vključevanje javnosti (Viler Kovačič, 2010).

V postopku presoje vplivov na okolje se ugotovi, ali bi nameravan poseg v okolje lahko povzročil njegovo uničenje oz. ali je poseg z vidika okolja sploh mogoč. Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje, določa, za katere posege je presoja obvezna. Če se ugotovi, da je presoja vplivov na okolje obvezna, mora investitor pridobiti okoljevarstveno soglasje.

V 3. členu Uredbe o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, je zapisano, za katere posege je presoja vplivov na okolje vedno obvezna, v 4. členu te uredbe pa je navedeno, kdaj je presoja potrebna zaradi obsega posega. Tako je npr. presoja vplivov na okolje vedno obvezna v primeru rafinerije surove nafte, termoelektrarne, naprave za ponovno predelavo radioaktivnega jedrskega goriva, gradnje avtoceste, celinske vodne poti in še v mnogih drugih primerih (Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, Ur. l. RS št.78/2006).

ARSO je od leta 1997 pa do 30.3.2012 izdal 889 okoljevarstvenih soglasij, 18 vlog za izdajo pa je zavrnil (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje, Presoja vplivov na okolje).

Druga vrsta postopka presoje vplivov na okolje pa je celovita presoja vplivov na okolje. To je postopek, ki ga je treba izvesti zaradi vključevanja zahtev varstva okolja v najzgodnejše faze priprave in sprejemanja planov, ki vplivajo na okolje, npr. prostorski akti. Celovita presoja vplivov na okolje se izvede v primeru, če je presoja vplivov na okolje obvezna po Uredbi o vrstah posegov v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje, če gre za poseg na zavarovanem območju ali območju Natura 2000, ali če gre za posege, ki pomembno vplivajo na okolje.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje mora biti s strani npr. občine takoj obveščeno, če le ta pripravlja nov plan. Ministrstvo nato določi, ali je celovito presojo vplivov na okolje potrebno izvesti ali ne. Če je ta obvezna, mora pripravljavec plana naročiti izdelavo okoljskega poročila, podobno kot pri presoji vplivov na okolje, pa mora biti izdelovalec tega poročila potrjen pri ARSO in biti vpisan v evidenco izdelovalcev poročil.

V okoljskem poročilu morajo biti opisani verjetni pomembni vplivi izvedbe plana na okolje in možne alternativne rešitve. V postopku celovite presoje vplivov na okolje sodelujejo tudi druga ministrstva in organizacije, ki podajo svoje mnenje na plan posega. Morebitne pripombe mora pripravljavec posega upoštevati in svoj dopolnjen plan ponovno dati v pregled ministrstvu. Ob pozitivnem mnenju ministrstva ta nato izda odločbo.

Ocena sprejemljivosti posega v naravo je ugodna, če se ugotovi, da poseg v naravo ne bo škodljivo vplival na varstvene cilje varovanih območij, njihovo celovitost in povezanost. Ta ocena temelji na ugotovitvah iz tretjega in četrtega odstavka 25. člena Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS št. 130/2004). V okoljevarstvenem soglasju se navedejo tudi omilitveni ukrepi, s katerimi se odpravljajo priporočeni škodljivi vplivi posega v naravo ter pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da se poseg v naravo lahko izvede (Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, Ur. l. RS št. 130/2004).

6.4 NARAVOVARSTVENO SOGLASJE

Za naravovarstveno soglasje je potrebno zaprositi takrat, ko se bo predviden poseg izvajal na območjih, ki imajo s strani področja ohranjanja narave poseben status.

Na področju ohranjanja narave imajo poseben status naslednja območja:

- območja Natura 2000, določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih
- zavarovana območja
- območja naravnih vrednost državnega ali lokalnega pomena.

Posebno območje je tudi ekološko pomembno območje, vendar za poseg na tem območju naravovarstveno soglasje ni potrebno.

Vlogo za naravovarstvene pogoje odda investitor, ki želi posegati v prostor, ki se nahaja na varovanem območju. Vlogi je potrebno dodati tudi zasnovo naravnega posega. V primeru izdaje naravovarstvenih pogojev mora investitor v nadaljevanju pridobiti naravovarstveno soglasje, ki ga izda ARSO. Vlogi se doda tudi del projekta, v katerem je vidno, kje se bo poseg izvajal. Ko organ prejme vlogo, najprej preveri, ali je vloga popolna. Če ni popolna, pošlje investitorju poziv, da vlogo dopolni. Če investitor tega v določenem roku ne stori, ARSO izda sklep, s katerim se vloga investitorja zavrže. Če pa je vloga popolna in ARSO ugotovi, da naravovarstveno soglasje ni potrebno, izda stranki obvestilo. Če ARSO ugotovi, da se bo poseg izvajal na varovanem območju, odloči, da je potrebno izvesti presojo sprejemljivosti izvedbe planov in posegov v naravo na varovano območje. To presojo opravi Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, na podlagi zahteve ARSO ter izda strokovno mnenje v roku 15 dni za enostavne, nezahtevne in manj zahtevne objekte, ter v roku 30 dni za zahtevne objekte. Ko ARSO prejme strokovno mnenje Zavoda RS za varstvo narave, v osmih dneh izda naravovarstvene pogoje, če je poseg v naravo pogojen z izvedbo omilitvenih ukrepov; izda naravovarstveno soglasje, če omilitveni ukrepi niso potrebni ali pa zavrne izdajo naravovarstvenega soglasja, če je poseg neugodno ocenjen (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje, Naravovarstveni pogoji in soglasja).

6.5 DOVOLJENJE ZA POSEG V NARAVO

Dovoljenje za poseg v naravo je potrebno pridobiti v primeru, ko poseg v naravo lahko ogrozi biotsko raznovrstnost, naravno vrednoto ali zavarovano območje in za katerega ni treba pridobiti dovoljenja po predpisih o urejanju prostora in po drugih predpisih. Poseg v naravo se nanaša predvsem na opravljanje dejavnosti in izvajanje posegov v naravo na zavarovanih območjih, ekološko pomembnih območjih, naravnih vrednotah in posebnih varstvenih območjih ter v primeru varstva rastlinskih in živalskih vrst.

Dovoljenje za poseg v naravo se izda na podlagi pozitivnega mnenja organizacije pristojne za ohranjanje narave. Dovoljenja izdaja pristojna upravna enota, razen ko zakon določa, da dovoljenja izdaja ministrstvo. Najpogosteje se dovoljenja za poseg v naravo nanašajo na izgradnjo gozdnih vlakov (Berginc in drugi, 2007).

7 VAROVANA OBMOJA – OBMOJE UPRAVNE ENOTE SLOVENJ GRADEC

7.1 NATURA 2000 OBMOJA

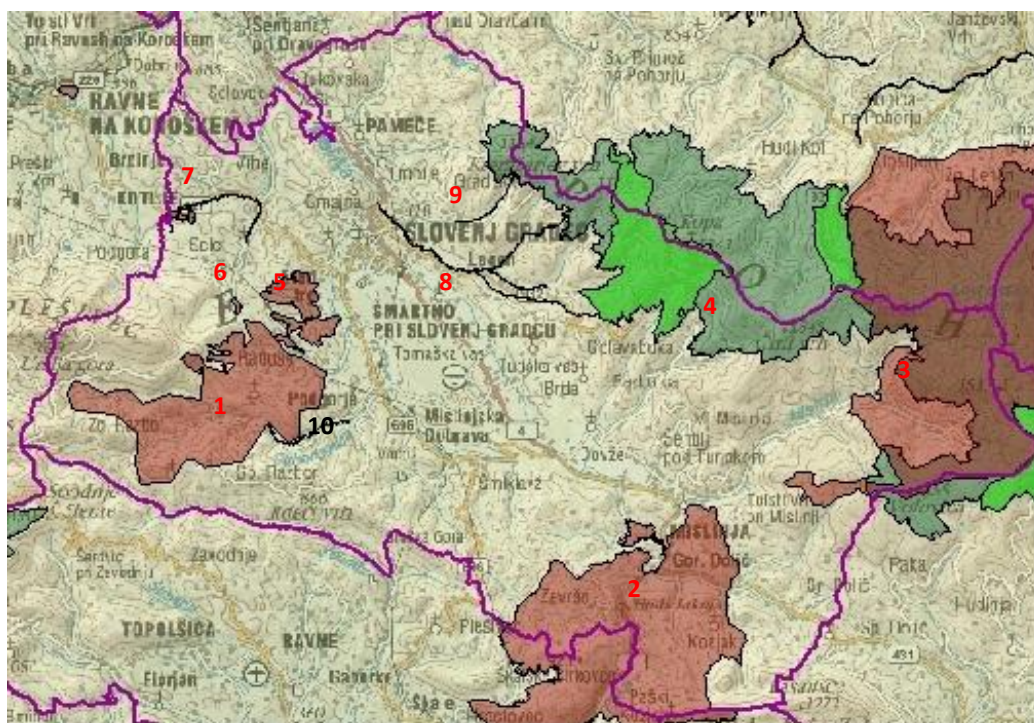
Na območju Upravne enote Slovenj Gradec, ki obsega Mestno občino Slovenj Gradec in občino Mislinja, ni zavarovanih območij. So pa območja Natura 2000 in ekološko pomembna območja, ki so prikazana na sliki na naslednji strani. Kot je razvidno iz obeh slik, se območja Natura 2000 in ekološko pomembna območja prekrivajo.

Na območju Upravne enote Slovenj Gradec so naslednja območja Natura 2000, prikazana v spodnji tabeli.

Tabela 1: Območja Natura 2000 na območju Upravne enote Slovenj Gradec (Vir: Atlas okolja)

Ime območja	Ime skupine	ID območja
1. Razbor	SAC	SI3000166
2. Huda Luknja	SAC	SI3000224
3. Pohorje	SAC	SI3000270
4. Pohorje	SPA	SI5000006
5. Ježevec	SAC	SI3000006
6. Vrhe-povirno barje	SAC	SI3000281
7. Pikrnica-Selnica	SAC	SI3000070
8. Barbarski potok s pritoki	SAC	SI3000216
9. Kremžarjev potok izvir - izliv v Barbaro	SAC	SI3000012
10. Suhadolnica-Suhi Dol - sotočje z Martiževim grabnom	SAC	SI3000028

Na spodnji sliki so ta območja označena s številkami iz tabele 1. Z rjavo barvo so označena SAC območja, s temno zeleno SPA območja in s svetlo zeleno SPA dodatki.

Slika 4: Območja Natura 2000 v Upravni enoti Slovenj Gradec (vir: Atlas okolja)

Tabela na naslednji strani prikazuje vrste in habitatne tipe, ki se nahajajo na območjih Nature 2000 na območju Upravne enote Slovenj Gradec.

Tabela 2: Vrste in habitatni tipi na območjih Natura 2000 (Vir: Natura 2000, Območja v Sloveniji)

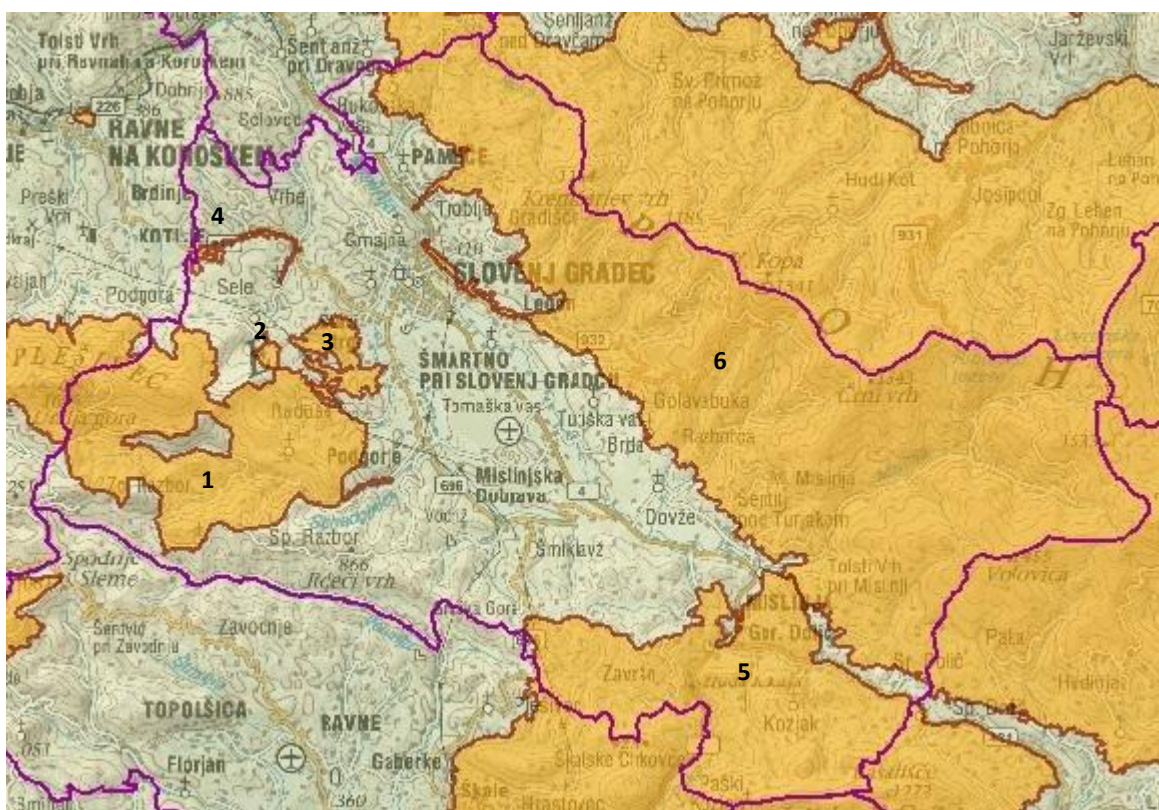
območje	velikost(ha)	vrste	habitatni tipi
Razbor	1467.236	<ul style="list-style-type: none"> - gozdni postavnež - mo virski cekin ek - travniški postavnež - rtasti medvedek - navadni koš ak 	<ul style="list-style-type: none"> - dinarski gozdovi rde ega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>) - javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobo nih gruš ih - bazi na nizka barja - karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i> - nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem - travniki s prevladujo o stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)
Huda Luknja	3014.799	<ul style="list-style-type: none"> - gozdni postavnež - mo virski cekin ek - travniški postavnež - mali podkovnjak - veliki podkovnjak - dolgokrili netopir 	<ul style="list-style-type: none"> - dinarski gozdovi rde ega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>) - ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica(Aremonio-Fagion)</i>) - jame, ki niso odprte za javnost - travniki s prevladujo o stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)
Pohorje SAC	19.990	<ul style="list-style-type: none"> - veliki pupek - hribski urh - gozdni postavnež - travniški postavnež - rtasti medvedek - roga - alpski kozli ek - bukov kozli ek - navadni koš ak - mo virski kreši - bakreni senožetnik - veliki studen ar 	<ul style="list-style-type: none"> - kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>) - barjanski gozdovi - bukovi gozdovi - silikatna skalnata pobo ja z vegetacijo skalnih razpok - prehodna barja - aktivna visoka barja - vrstno bogata traviš a s prevladujo im navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope) - alpske reke in zelna vegetacija vzdolž njihovih bregov - naravna distrofna jezera in ostale stoje e vode
Pohorje SPA	19.990	<ul style="list-style-type: none"> - sršenar - gozdni jereb - divji petelin - ruševac - duplar - mali skovik - triprsti detel - belovrati muhar - rna žolna - koconogi uk 	
Ježevec (SAC)	213.614	<ul style="list-style-type: none"> - veliki studen ar 	
Vrhe-povirno barje (SAC)	6.296	<ul style="list-style-type: none"> - loeselova grezovka 	<ul style="list-style-type: none"> - bazi na nizka barja
Pikrnica-Selnica (SAC)	24.529	<ul style="list-style-type: none"> - rtasti medvedek - navadni koš ak 	<ul style="list-style-type: none"> - javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobo nih gruš ih
Barbarski potok s pritoki (SAC)	19.324	<ul style="list-style-type: none"> - rtasti medvedek - navadni koš ak 	
Kremžarjev potok (SAC)	3.132	<ul style="list-style-type: none"> - navadni koš ak 	
Suhadolnica-soto je (SAC)	5.779	<ul style="list-style-type: none"> - navadni koš ak 	

7.2 EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA

Ekološko pomembna območja na območju Upravne enote Slovenj Gradec so:

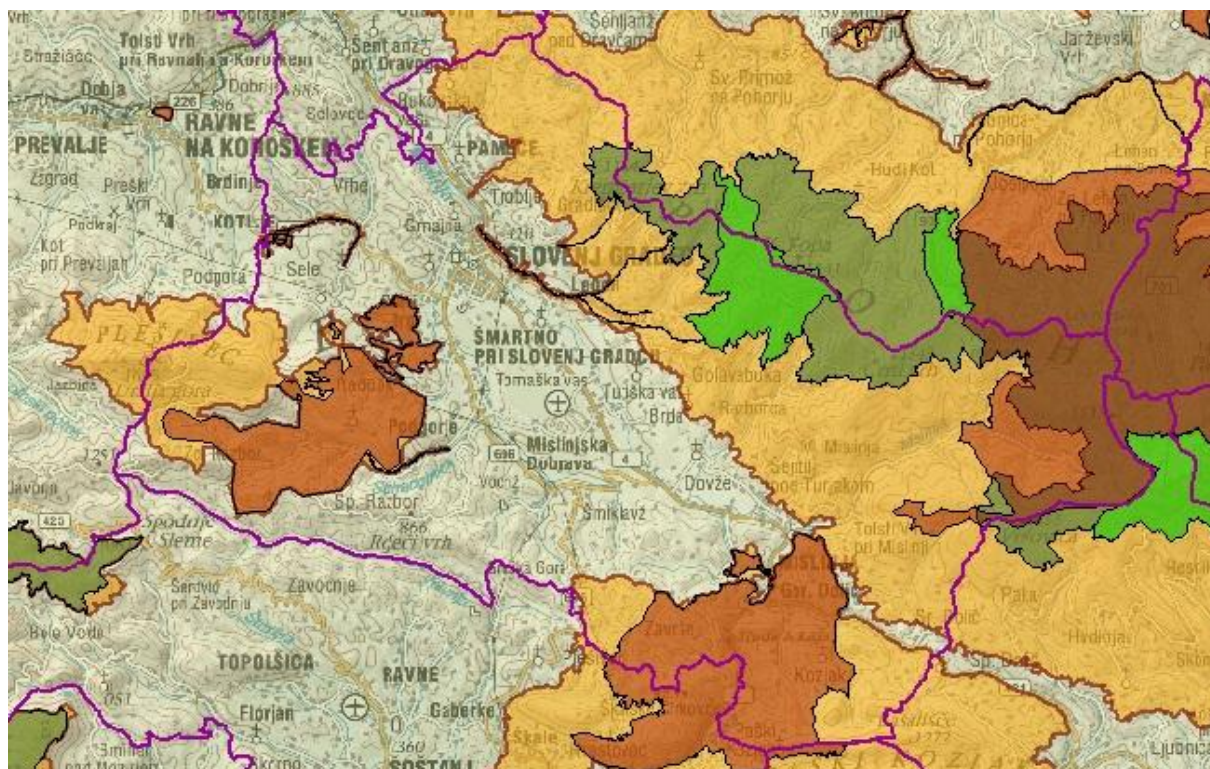
1. Uršlja Gora – Razbor, ID= 43700
2. Vrhe pri Slovenj Gradcu, ID=48600
3. Ježevec, ID=47300
4. Pikrnica- Sel nica, ID=48400
5. Velenjsko – Konjiško hribovje, ID= 11500
6. Pohorje, ID= 41200

Ta območja so s številkami označena na spodnji sliki.

Slika 5: Ekološko pomembna območja na območju Upravne enote Slovenj Gradec (Vir: Atlas okolja)

Spodnja slika prikazuje prekrivanja območij Natura 2000 in ekološko pomembnih območij.

Slika 6: Prekrivanje Območij Natura 2000 in ekološko pomembnih območij (Vir: Atlas okolja)

Temno rjava barva prikazuje prekrivanje SPA, SAC in ekološko pomembnih območij. Rjava barva prikazuje prekrivanje SAC in ekološko pomembnih območij, temno zelena pa prekrivanje SPA in ekološko pomembnih območij. Ekološko pomembna območja so obarvana svetlo rjave barve.

8 ANALIZA UPRAVNIH POSTOPKOV POSEGOV V NARAVO NA UPRAVNI ENOTI SLOVENJ GRADEC 2004-2010

Po podatkih iz novembra 2011 znaša površina območij Natura 2000 v Mestni občini Slovenj Gradec 2088,98 ha, v občini Mislinja pa 4664,91 ha. Glede na to, da površina Mestne občine Slovenj Gradec znaša 17369,37 ha, to pomeni, da je v občini 12,03 % območja Natura 2000. Površine občine Mislinja znaša 11216,72 ha, kar pomeni da je delež območij Natura 2000 v občini 41,59 % (Natura 2000, Delež območij Natura 2000 po občinah).

8.1 ANALIZA IZDANIH GRADBENIH DOVOLJENJ ZA ZAHTEVNE IN MANJ ZAHTEVNE OBJEKTE NA UPRAVNI ENOTI SLOVENJ GRADEC V OBDOBJU 2004-2010

Tabela 3: Izdana gradbena dovoljenja v letih od 2004-2010 (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

Leto	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Skupaj
Št. rešenih upravnih zadev v zakonitem roku	68	70	64	79	68	68	84	501
Št. ugodenih zahtev	67	65	64	75	65	63	77	476
% ugodenih zahtev	98,53	92,86	100	94,94	95,59	92,65	91,67	
Zavržene zahteve	/	1	/	/	/	/	/	1
Zavržene zahteve	/	4	/	4	/	3	3	14
Ustavljen postopek	1	/	/	/	2	2	2	7
Št. odstopljenih in združenih zadev	/	/	/	/	1	/	/	1
Pritožbe	0	2	1	3	2	1	3	12
Povprečen čas reševanja od popolne vloge do izdaje odločbe (dni)	15	7	10	7	8	8	7	9

Iz zgornje tabele lahko razberemo, koliko gradbenih dovoljenj za zahtevne in manj zahtevne objekte je bilo izdanih na Upravni enoti Slovenj Gradec v obdobju od 2004 do 2010.

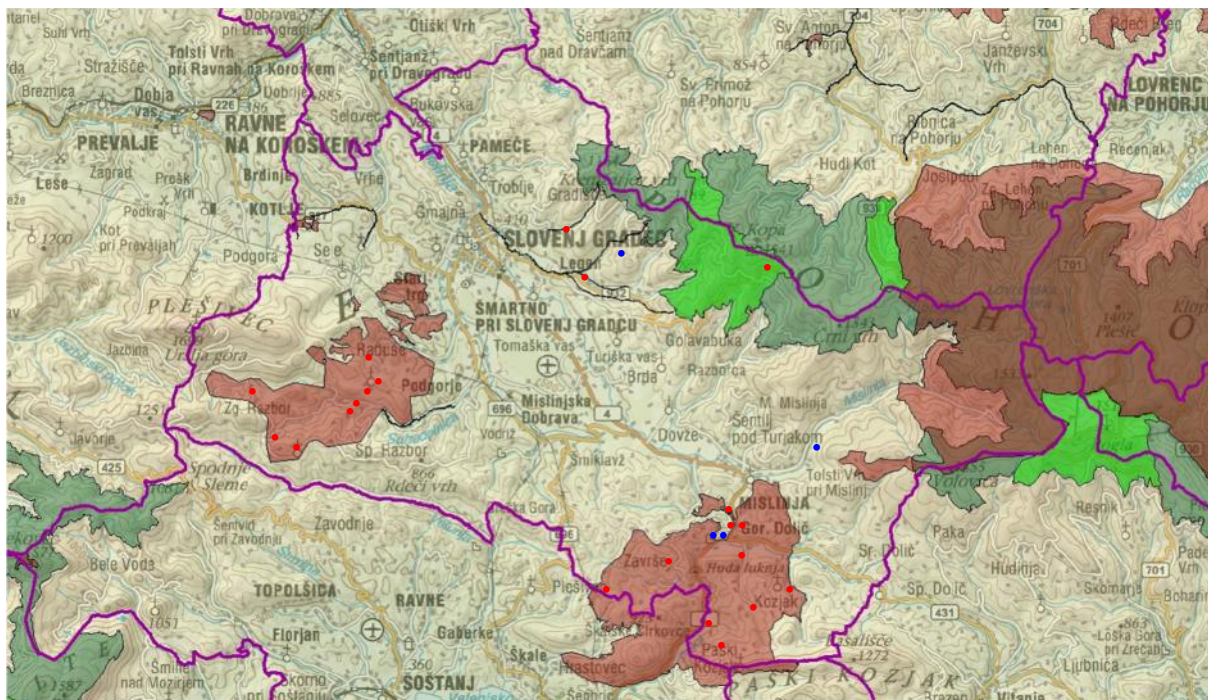
V tabeli je prikazano, koliko upravnih zadev je bilo v posameznem letu rešenih v zakonitem roku, koliko zahtev je bilo ugodenih in koliko zahtev je bilo zavrženih ali zavrženih. Tabela prikazuje še, koliko postopkov je bilo ustavljenih in koliko zadev je bilo odstopljenih oz. združenih. Iz tabele je razvidno tudi, koliko pritožb je bilo podanih ter kakšen je bil povprečen čas reševanja zadeve od datuma popolne vloge do datuma izdaje odločbe.

Skupaj je bilo v letih 2004–2010 na Upravni enoti Slovenj Gradec v zakonitem roku rešena 501 zadeva, 476 od teh je bilo ugodenih. Zavrženih je bilo štirinajst zahtev, ena zahteva je bila zavržena, v sedmih primerih je bil postopek ustavljen, v enem primeru je bila zadeva odstopljena oz. združena, v dvanajstih primerih pa je bila podana pritožba. Skupen povprečen čas reševanja od datuma popolne vloge do datuma izdaje odločbe je bil 8,73 dni.

Leta 2004 je bilo ugodenih 98,53 % zahtev, leta 2005 92,86 %, leta 2006 100 %, leta 2007 94,94 %, leta 2008 95,59 %, leta 2009 92,65 % in leta 2010 91,67 % zahtev.

8.1.1 NARAVOVARSTVENA SOGLASJA – ZAHTEVNI IN MANJZAHTEVNI OBJEKTI

Za posege na varovana območja v okviru Upravne enote Slovenj Gradec je bilo v letih 2004–2010 izdanih petindvajset naravovarstvenih soglasij v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja. Na spodnji sliki so z rdečo in modro barvo označena mesta, kjer so bili ti posegi izvedeni.

Slika 7: Izdana naravovarstvena soglasja za zahtevne in manj zahtevne objekte (Vir: Atlas okolja)

Legenda:

- Natura 2000, SPA dodatki
- Naravna vrednota

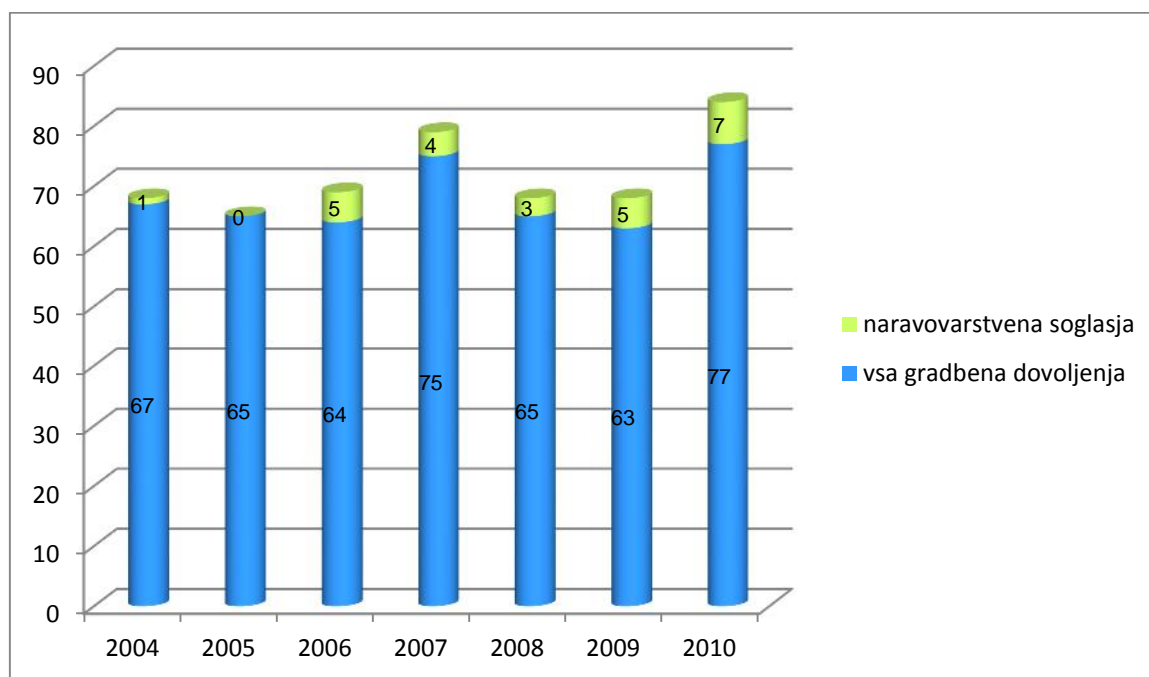
Tabela 4: Potek pridobivanja gradbenega dovoljenja za zahtevne in manj zahtevne objekte z naravovarstvenim soglasjem (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

št. dovoljenj	vloga – popolnost (dni)	popolnost – izdaja (dni)	vloga – izdaja (dni)
1.	14	14	28
2.	77	10	87
3.	75	3	78
4.	18	1	19
5.	47	17	64
6.	72	11	83
7.	21	6	27
8.	0	14	14
9.	8	1	9
10.	27	7	34
11.	50	5	55
12.	22	34	56
13.	288	8	296
14.	206	12	218
15.	190	4	194
16.	35	0	35
17.	260	15	275
18.	36	1	37
19.	126	1	127
20.	174	6	180
21.	66	8	74
22.	56	4	60
23.	91	1	92
24.	91	0	91
25.	45	0	45
vsota	2095	183	2278
povpre je	84	7	91

Zgornja tabela nam za vsako gradbeno dovoljenje, pri katerem je bilo potrebno naravovarstveno soglasje, prikaže:

- koliko dni preteklo od datuma vloge za gradbeno dovoljenje do njene popolnosti,
- koliko dni je preteklo od datuma popolnosti vloge do datuma izdaje odlo be,
- skupno število dni od datuma vloge do datuma izdaje odlo be.

Iz vsote vseh dni v prvem stolpcu smo izračunali povpre je, tako da smo število skupnih dni delili s številom gradbenih dovoljenj in pri tem dobili rezultat 84 dni. Torej v povpre ju je trajalo 84 dni od datuma vloge do popolnosti te vloge. Isto smo naredili v drugem stolpcu in dobili rezultat, da je bilo potrebnih 7 dni od popolnosti vloge do izdaje odlo be. Kot je razvidno iz zgornje tabele, pa je v povpre ju od datuma vloge do izdaje odlo be preteklo 91 dni.

Graf 4: Delež naravovarstvenih soglasij v vseh izdanih gradbenih dovoljenjih v letih 2004–2010 (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

Zgornji graf prikazuje delež potrebnih naravovarstvenih soglasij pri izdaji gradbenih dovoljenj. Iz tabele 3 v poglavju 8.1 je razvidno število gradbenih dovoljenj izdanih v obdobju 2004 – 2010, iz tabele 4 v poglavju 8.2 pa, da je bilo za izdajo gradbenega dovoljenja potrebno naravovarstveno soglasje v petindvajsetih primerih.

Tabela 5: Primerjava izdaje gradbenega dovoljenja z in brez naravovarstvenega soglasja (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

Leto	Št. gradbenih dovoljenj brez nar. soglasja	Povpre en as reševanja od vloge do izdaje brez nar. soglasja(dni)	Št. gradbenih dovoljenj z nar. soglasjem	Povpre en as reševanja od vloge do izdaje z nar. soglasjem(dni)
2004	66	61	1	28
2005	65	65	0	0
2006	59	39	5	66
2007	71	45	4	21
2008	62	66	3	136
2009	58	75	5	152
2010	70	63	7	96
skupaj	451	59	25	83

Tabela na prejšnji strani vsebuje podatke o povprečnem času reševanja od datuma vloge do izdaje gradbenega dovoljenja v primeru, ko naravovarstveno soglasje ni bilo potrebno in ko je le-to bilo potrebno.

Iz prvega stolpca razberemo, da je bilo v letih 2004–2010 izdanih 451 gradbenih dovoljenj brez naravovarstvenega soglasja, iz tretjega stolpca pa razberemo, da je bilo v enakem obdobju izdanih petindvajset gradbenih dovoljenj z naravovarstvenim soglasjem. V primeru, ko naravovarstveno soglasje ni bilo potrebno, je povprečen čas reševanja v skupno sedmih letih znašal 59 dni, v primeru, ko pa je bilo naravovarstveno soglasje potrebno pa 83 dni.

8.2 ANALIZA IZDANIH GRADBENIH DOVOLJENJ ZA NEZAHTEVNI OBJEKT NA UPRAVNI ENOTI SLOVENJ GRADEC V OBDOBJU 2008-2010

V spodnji tabeli so zajeta gradbena dovoljenja za nezahtevni objekt v obdobju 2008–2010, saj je maja leta 2008 začela veljati Uredba o vrstah objektov glede na zahtevnost (Ur. l. RS št. 37/2008).

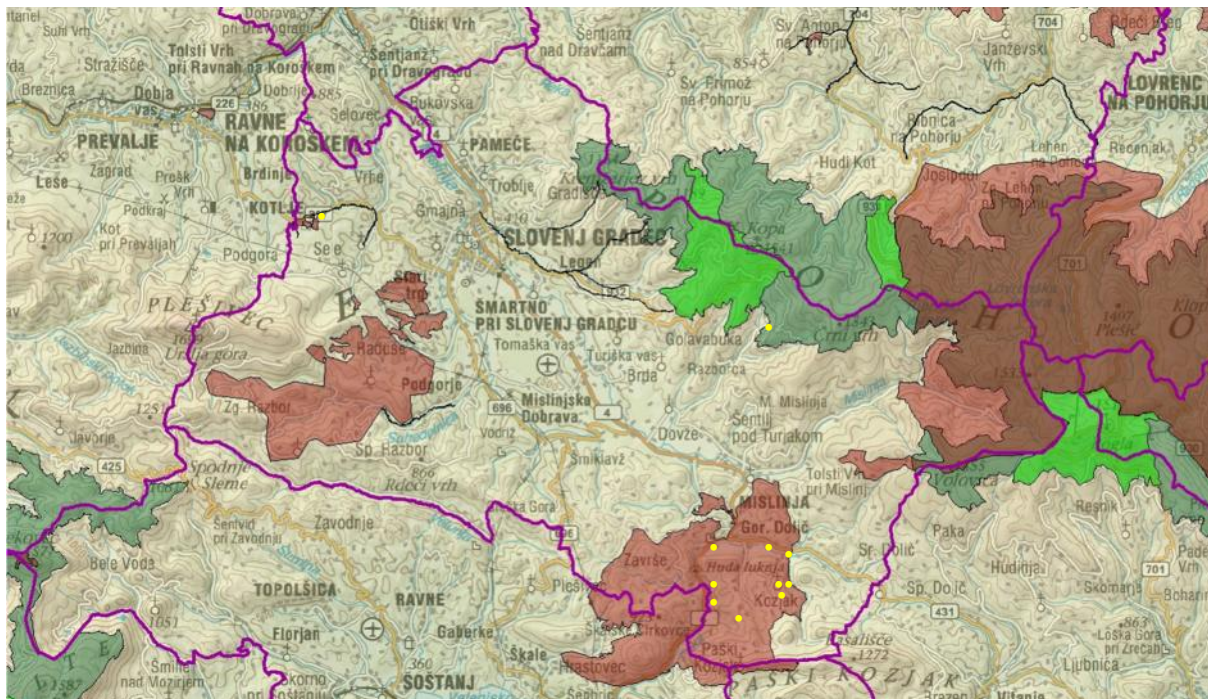
Tabela 6: Izdana gradbena dovoljenja za nezahtevni objekt v obdobju 2008-2010 (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

Leto	2008	2009	2010	Skupaj
Št. rešenih upravnih zadev v zakonitem roku	10	57	78	145
Št. ugodenih zahtev	8	50	67	125
% ugodenih zahtev	80,00	87,72	85,90	86,21
Zavrnjene zahteve	/	/	1	1
Zavržene zahteve	1	2	9	12
Ustavljen postopek	/	4	1	5
Št. odstopljenih in združenih zadev	1	1	/	2
Št. pritožb	/	/	1	1
Povprečen čas reševanja od datuma popolne vloge do datuma izdaje odločbe (dni)	10	10	10	10

V zgornji tabeli je prikazano število izdanih gradbenih dovoljenj za nezahtevni objekt v obdobju 2004–2010. Kot je razvidno, je bilo skupaj izdanih 125 gradbenih dovoljenj, kar predstavlja 86,21 % ugodenih zahtev v primerjavi z vsemi rešenimi upravnimi zadevami. V tem obdobju je bila zavrnjena ena zahteva, dvanajst zahtev je bilo zavrženih, v petih primerih se je postopek ustavil, dve zadevi sta bili odstopljeni oz. združeni, vložena pa je bila tudi ena pritožba. Povprečen čas reševanja od datuma popolne vloge do datuma izdaje odločbe je bil v vseh treh letih 10 dni.

8.2.1 NARAVOVARSTVENA SOGLASJA – NEZAHTEVNI OBJEKTI

Leta 2008 je začela veljati Uredba o vrstah objektov glede na zahtevnost (Ur. l. št. 37/3008). Na podlagi te uredbe je bilo od leta 2008 do 2010 izdanih enajst naravovarstvenih soglasij v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja za gradnjo nezahtevnih objektov. Območja, kjer so se posegi izvajali, so označena na spodnji sliki z rumenimi pikami.

Slika 8: Izdana naravovarstvena soglasja za nezahtevne objekte (vir: Atlas okolja)

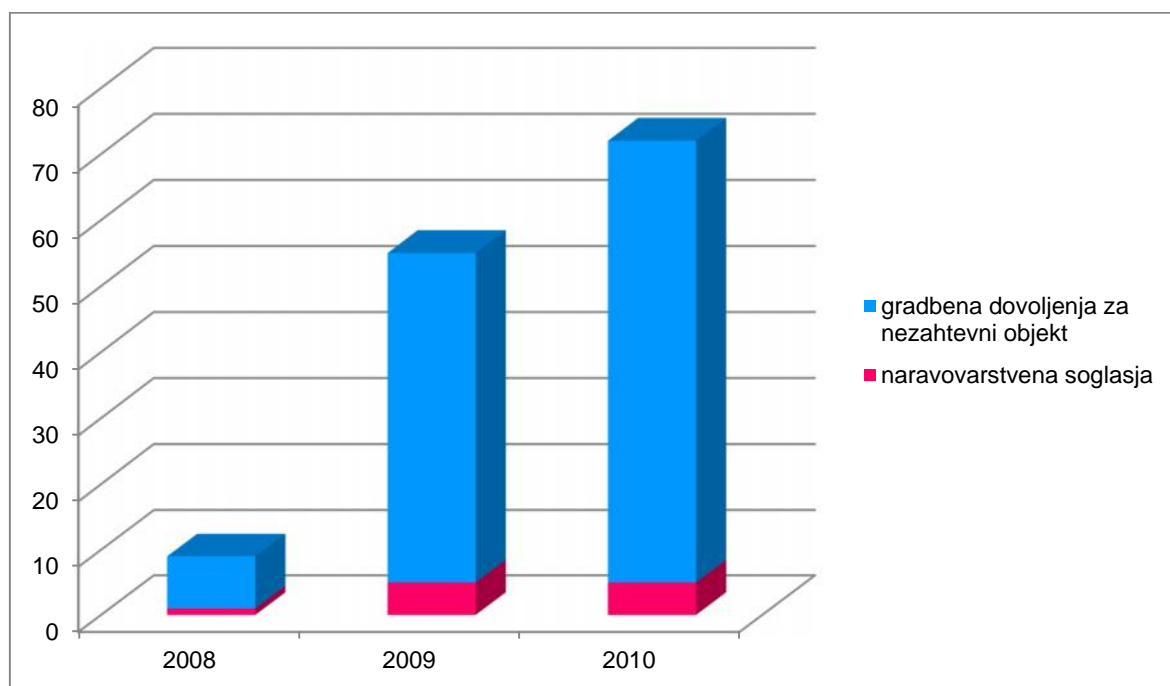
Tabela 7: Potek pridobivanja gradbenega dovoljenja za nezahtevne objekte z naravovarstvenim soglasjem (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

št.	leto	vloga.– pop.(dni)	pop. – izd. (dni)	vloga. – izd. (dni)	poseg	nar.pogoji
1.	2008	75	1	76	drvarnica, garaža	ni vpliva
2.	2009	139	2	141	steklenjak	ni vpliva
3.	2009	49	4	53	škarpa	posledice niso bistvene, brez škodljivih vplivov
4.	2009	95	4	99	podporni zid	brez pogojev
5.	2009	23	7	30	lopa	ni vpliva
6.	2009	39	3	42	garaža	ni vpliva
7.	2010	40	7	47	garaža	ogrožena vrsta, rešitve so ustrezne
8.	2010	40	7	47	lopa	ogrožena vrsta, rešitve so ustrezne
9.	2010	40	7	47	drvarnica	ogrožena vrsta, rešitve so ustrezne
10.	2010	101	22	123	garaža	brez pogojev
11.	2010	72	12	84	kozolec	bistvena vrsta v bližini, ni vpliva
vsota		713	76	789		
povpre- je		65	7	72		

Iz zgornje tabele je razvidno, koliko dni je bilo prete enih od datuma vloge do popolnosti, od popolnosti do izdaje odlo be in skupno od datuma vloge do izdaje odlo be v postopku izdaje gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt.

Sešteli smo podatke iz prvega stolpca in delili s številom dovoljenj ter tako dobili podatek, da je od datuma vloge do popolnosti vloge v povpre ju preteklo 65 dni. Od datuma popolnosti vloge do izdaje odlo be je v povpre ju preteklo 7 dni, skupno pa je od datuma vloge do izdaje odlo be preteklo v povpre ju 72 dni.

V tabeli smo navedli še vrsto nezahtevnega objekta, za katerega je bilo izdano gradbeno dovoljenje. V stolpcu naravovarstveni pogoji smo navedli pogoje, ki so zapisani v naravovarstvenem soglasju. Kot je razvidno iz tabele, objekti niso imeli bistvenega vpliva na vrste in habitatne tipe na varovanih obmo jih. Le v enem primeru je bilo v soglasju navedeno, da višek izkopanin ni dovoljeno odlagati na obmo ju poleg posega, ki spada v obmo je Natura 2000.

Graf 5: Razmerje med številom gradbenih dovoljenj za nezahtevne objekte in potrebnimi naravovarstvenimi soglasji (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

Zgornji graf nam pove, da je bilo v letu 2008 v enem primeru potrebno naravovarstveno soglasje, v ostalih sedmih primerih pa ne. V letu 2009 je bilo izdanih 50 gradbenih dovoljenj za nezahtevne objekte, naravovarstveno soglasje pa je bilo potrebno v petih primerih. Leta 2010 je bilo izdanih 67 gradbenih dovoljenj za nezahtevne objekte, naravovarstveno soglasje pa je bilo potrebno prav tako v petih primerih.

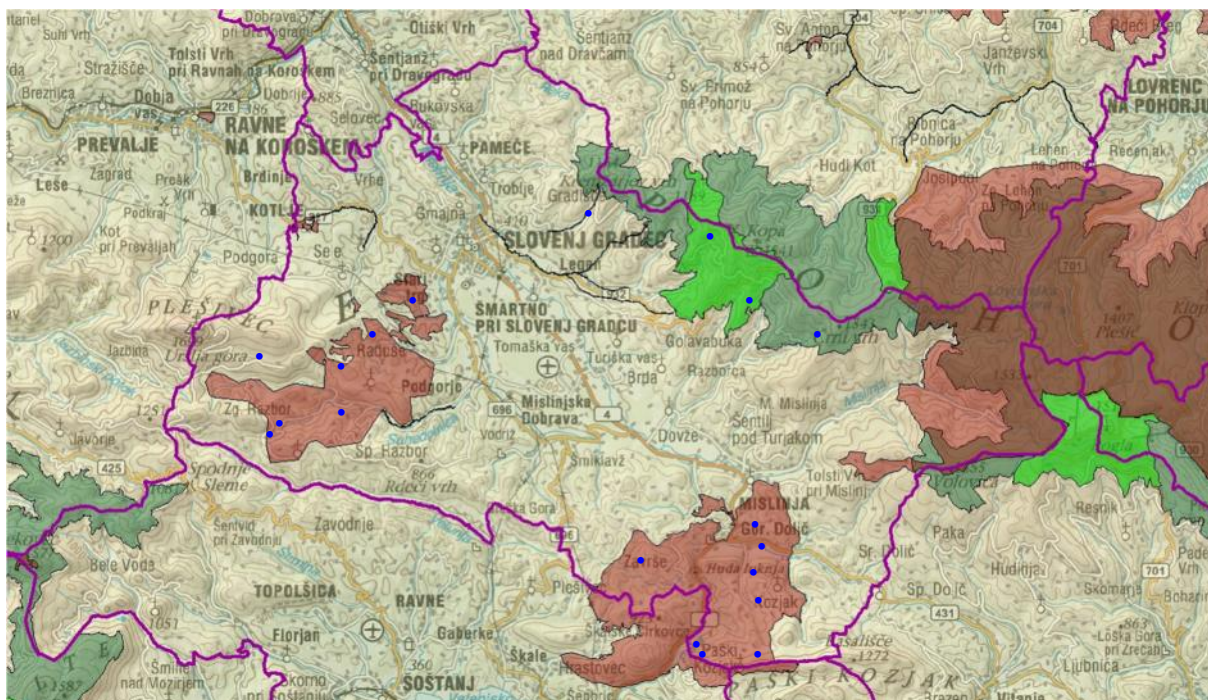
8.3 ANALIZA IZDANIH DOVOLJENJ ZA POSEG V NARAVO NA UPRAVNI ENOTI SLOVENJ GRADEC V OBDOBJU 2007-2010

Tabela 8: Izdana dovoljenja za poseg v naravo v obdobju 2007-2010 (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

Leto	2007	2008	2009	2010	Skupaj
Št. rešenih upravnih zadev v zakonitem roku	2	7	2	10	21
Št. ugodenih zahtev	2	7	1	9	19
% ugodenih zahtev	100	100	50	90	90,48%
Ustavljen postopek	/	/	1	1	2
Št. pritožb	/	/	/	/	/
Povprečen čas reševanja od datuma popolne vloge do datuma izdaje odločbe (dni)	16	6	1	14	9

Tabela na prejšnji strani prikazuje podrobnosti izdaje dovoljenj za poseg v naravo v obdobju 2007–2010. V teh štirih letih je bilo izdanih devetnajst dovoljenj za poseg v naravo. V veliki večini so se dovoljenja izdajala za gradnjo gozdnih vlakov. Od enaindvajsetih rešenih upravnih zadev je bilo devetnajst zahtev ugodenih, kar predstavlja 90,48 %. V dveh primerih je bil postopek ustavljen, po en v letih 2009 in 2010. Povprečen čas reševanja od datuma popolne vloge do datuma izdaje odločbe je v vseh štirih letih v povprečju znašal 9 dni.

Območja, kjer so se izvajali posegi so na spodnji sliki označena z modrimi pikami.

Slika 9: Izdana dovoljenja za poseg v naravo (Vir : Atlas okolja)

Tabela 9: Potek pridobivanja dovoljenja za poseg v naravo (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

št.	leto	vloga – odstop(dni)	odstop – popolnost(dni)	popolnost – izdaja(dni)	vloga – izdaja(dni)
1.	2007	11	25	3	39
2.	2007	6	11	7	24
3.	2008	5	112	14	131
4.	2008	4	25	0	29
5.	2008	11	31	17	59
6.	2008	7	10	1	18
7.	2008	5	40	1	46
8.	2008	5	18	5	28
9.	2008	4	8	8	20
10.	2009	2	14	5	21
11.	2010	4	18	10	32
12.	2010	5	31	11	47
13.	2010	5	29	20	54
14.	2010	2	2	20	24
15.	2010	7	27	0	34
16.	2010	3	6	19	28
17.	2010	3	7	19	29
18.	2010	5	6	18	29
19.	2010	4	14	7	25
vsota		98	434	185	717
povpre je		5	23	10	38

Pri pridobivanju dovoljenja za poseg v naravo je postopek nekoliko drugačen kot pri preostalih dovoljenjih, kar je razvidno tudi iz tabele. Namreč, ko stranka odda vlogo na pristojni upravni enoti, jo le ta pošlje Agenciji RS za okolje, ki vlogo pošlje nazaj upravni enoti. Upravna enota nato zaprosi Zavod RS za varstvo narave, da izdela mnenje za izdajo dovoljenja za poseg v naravo. Zavod nato poda strokovno mnenje, na podlagi katerega potem upravna enota izda dovoljenje. Zato so v zgornjo tabelo vključeni še dnevi, ki pretečejo od odstopa vloge do popolnosti.

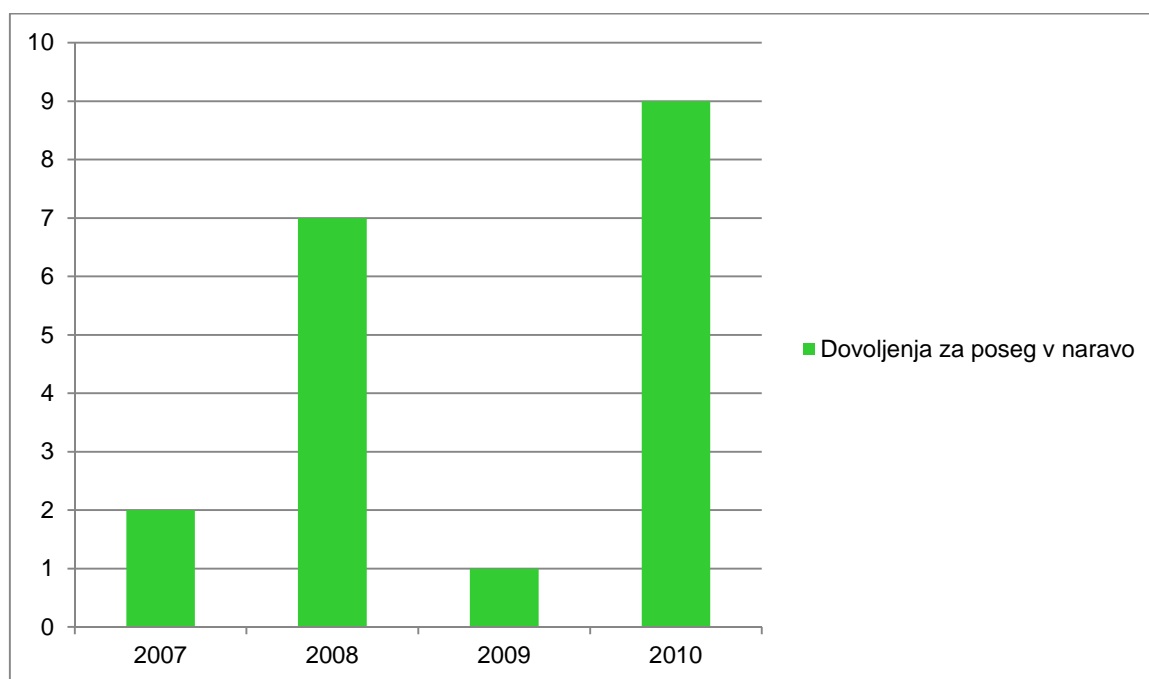
Iz zgornje tabele je torej razvidno, da je v povprečju preteklo 5 dni od datuma vloge do odstopa vloge in 23 dni od odstopa vloge do popolnosti vloge. V povprečju je bila odločba izdana v 10 dneh od popolnosti vloge. Skupno pa je od datuma vloge do izdaje odločbe v povprečju preteklo 38 dni.

V tabeli na naslednji strani so glede na prejšnjo tabelo 9 prikazani še povprečni izrazi pri pridobivanju dovoljenja za poseg v naravo po posameznih letih.

Tabela 10: Potek pridobivanja dovoljenja za poseg v naravo po letih (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

/leto	2007	2008	2009	2010
vloga - odstop (dni)	9	6	2	4
odstop - popolnost (dni)	18	35	14	16
popolnost - izdaja (dni)	5	7	5	14
vloga - izdaja (dni)	32	47	21	34

Iz tabele razberemo, da je leta 2007 v povprečju od datuma vloge do izdaje odločbe minilo 32 dni, leta 2008 47 dni, leta 2009 21 dni in leta 2010 34 dni. Pri tem naj omenimo, da sta bili leta 2007 izdani dve dovoljenji za poseg v naravo, leta 2008 sedem dovoljenj, leta 2009 eno dovoljenje in leta 2010 devet dovoljenj. Število dovoljenj za poseg v naravo je po posameznih letih prikazano tudi na spodnjem grafu.

Graf 6: Izdana dovoljenja za poseg v naravo v letih 2007-2010 (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

9 RAZPRAVA

9.1 GRADBENA DOVOLJENJA ZA ZAHTEVNE IN MANJZAHTEVNE OBJEKTE

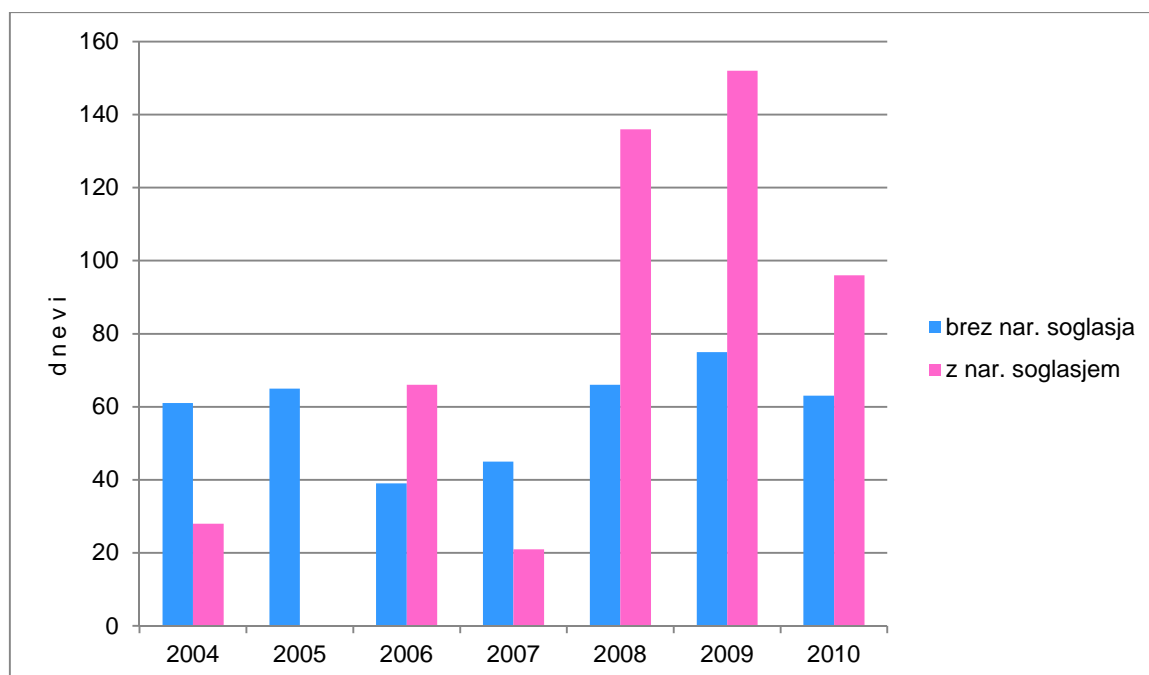
V poglavju 8.1 smo predstavili podatek, da je bilo v obdobju 2004–2010 bilo izdanih 476 gradbenih dovoljenj za zahtevne in manj zahtevne objekte. V petindvajsetih primerih je bilo za izdajo potrebno naravovarstveno soglasje. Če prevedemo v odstotke, je bilo naravovarstveno soglasje potrebno v 5,25 %. Med objekti, ki so se največkrat gradili so stanovanjske hiše, sledijo transformatorske postaje. Glede na to, da je bilo za gradnjo stanovanjskih hiš dano naravovarstveno soglasje, objekti niso negativno vplivali na okolje. Transformatorske postaje ne zavzemajo tako velike površine, da bi naredile škodo varovanim območjem. V povprečju je trajalo 84 dni od datuma vloge do popolnosti vloge in 7 dni od datuma popolnosti vloge do izdaje odločbe. V povprečju je torej od datuma vloge do izdaje minilo 91 dni. Če rezultate pogledamo nekoliko podrobneje, ugotovimo, da se lahko gradbeno dovoljenje z naravovarstvenim soglasjem izda v precej kratkem času. Iz tabele 4 v poglavju 8.1.1. lahko v deveti vrstici zasledimo podatek, da je od datuma vloge pa do izdaje odločbe minilo le 9 dni. V najdaljšem primeru pa je od datuma vloge pa do izdaje odločbe minilo 296 dni. Pri tem naj omenimo, da je v prvem primeru šlo za gradnjo nadomestne stanovanjske hiše, v drugem primeru pa za legalizacijo stanovanjske hiše. Če se osredotočimo na razloge za takšno razliko, moramo najprej omeniti točke, na katere mora biti upravni organ pozoren, preden izda odločbo o gradbenem dovoljenju in te so:

- investitor mora oddati projekt izdelan v skladu z izvedbenim prostorskim aktom,
- upravni organ mora preveriti ali je projekt izdelala pravna oz. fizična oseba, ki je med izdelavo projekta izpolnjevala predpisane pogoje za projektanta,
- investitor mora pridobiti vsa potrebna soglasja, plačati vse dajatve določene z zakonom,
- investitor mora dokazati, da ima pravico graditi,
- upravni organ mora preveriti, ali ima projekt predpisane sestavine,
- upravni organ mora preveriti ali iz projekta izhaja, da bo zagotovljena minimalna oskrba objekta.

Iz tega je razvidno da mora biti pred izdajo odločbe izpolnjenih kar nekaj pogojev. Na izdajo gradbenega dovoljenja imata največ vpliva projektant in investitor. Celoten postopek lahko zapletemo s tem, da projekt, ki ga oddamo, ne dosegata standardov, ki so potrebni. Investitorji sami zavlečejo postopek, če oddajo nepopolno vlogo. Če se vrnemo k zgornjemu podatku o trajanju izdaje odločbe in razmislimo, zakaj je nastala takšna razlika v času, lahko ugotovimo naslednje možne vzroke: v prvem primeru je imel investitor popolno vlogo in izdelan projekt v skladu s predpisi, imel je pridobljena vsa potrebna soglasja, plačane vse dajatve in imel urejene zadeve v zemljiški knjigi. Upravni organ je tako, ko je pregledal projekt in ostale zgoraj navedene točke ugotovil, da ni ovira za izdajo gradbenega dovoljenja. Kar se tiče drugega primera, ko je trajalo 296 dni, da je bila izdana odločba, pa je za to lahko več razlogov. Največje možnosti, da: investitor ni oddal popolne vloge, projekt ni vseboval vseh predpisanih sestavin in ni bil v skladu s prostorskim aktom, investitor ni dokazal, da ima pravico graditi in ni plačal upravne takse ter drugih dajatev. Najbolj pogost razlog, poleg nepopolnega projekta, je, da investitor ne pridobi vseh soglasij. Nema lokrat težave povzročajo sosedje mejaši, ki ne soglašajo z gradnjo objekta. Pogosto se zgodi tudi, da

investitor nima urejenega vpisa v zemljiško knjigo. V drugem primeru je bilo lahko torej vse zgoraj naštetu razlog za tako dolgotrajen postopek ali pa le kakšen od naštetega.

V tabeli 5 v poglavju 8.1.1 smo naredili primerjavo izdaje gradbenega dovoljenja v primeru, ko je potrebno naravovarstveno soglasje in ko to ni potrebno. Spodnji graf nam prikazuje razliko v času trajanja od oddane vloge do izdaje odločbe v primeru, ko je za izdajo gradbenega dovoljenja bilo potrebno naravovarstveno soglasje in v primeru, ko ni bilo.

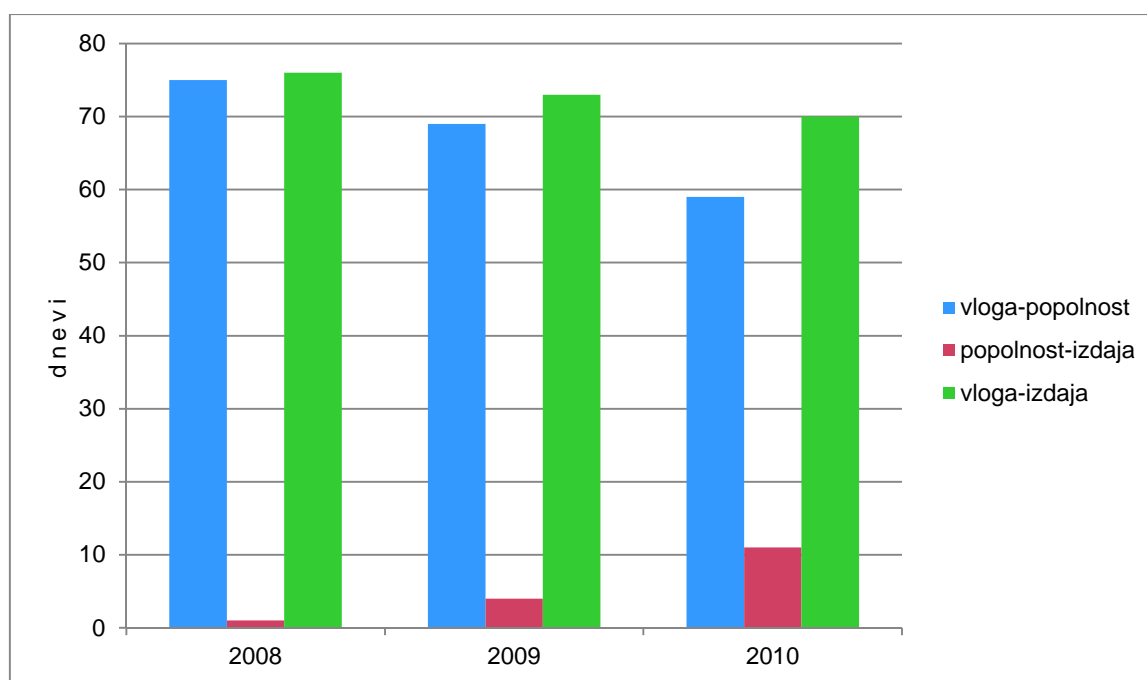

Graf 7: Primerjava časa izdaje gradbenega dovoljenja z in brez naravovarstvenega soglasja (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

Iz grafa razberemo, da podatki zelo nihajo. Namreč leta 2004 je bilo za izdajo gradbenih dovoljenj brez naravovarstvenega soglasja potrebno več časa kot za izdajo dovoljenj z naravovarstvenim soglasjem. Vendar moramo pri tem upoštevati, da je bilo leta 2004 le eno takšno dovoljenje, kjer je bilo naravovarstveno soglasje potrebno. Leta 2005 ni bilo izdano nobeno gradbeno dovoljenje z naravovarstvenim soglasjem. Leta 2006 je bil čas trajanja postopka daljši v primeru, ko je bilo za dovoljenje potrebno naravovarstveno soglasje, leta 2007 pa ravno obratno. V letih 2008 in 2009 je bil čas izdaje gradbenih dovoljenj z naravovarstvenim soglasjem enkrat daljši kot pri izdaji gradbenih dovoljenj brez naravovarstvenega soglasja. Leta 2010 pa je bil čas izdaje prav tako daljši pri gradbenih dovoljenjih z naravovarstvenim soglasjem. Ugotovimo torej, da podatki preveč nihajo, da bi lahko natančno podali trditev, da postopek traja dlje, če potrebujemo naravovarstveno soglasje, poleg tega pa je dovoljenje z naravovarstvenim soglasjem običajno manj kot tistih brez naravovarstvenega soglasja. Če bi gledali rezultate v letih 2008, 2009 in 2010, bi lahko rekli, da pridobivanje naravovarstvenega soglasja zavlažuje postopek, vendar vemo, da je še veliko drugih dejavnikov, ki vplivajo na trajanje postopka, zato tega ne moremo trditi.

9.2 GRADBENA DOVOLJENJA ZA NEZAHTEVNE OBJEKTE

Gradbeno dovoljenje za nezahtevne objekte se izdaja od leta 2008, ko je v veljavo stopila Uredba o vrstah objektov glede na zahtevnost (Ur.l. RS št. 37/08). Nezahtevni objekti, ki so se največkrat gradili so: garaža, drvarnica in kmečka lopa. Ti objekti po površini niso veliki, zato na varovano območje niso imeli bistvenega vpliva. V obdobju od leta 2008-2010 je bilo izdanih 125 gradbenih dovoljenj za nezahtevni objekt, v enajstih primerih je bilo za izdajo potrebno naravovarstveno soglasje. Iz tabele 7 v poglavju 8.2.1. razberemo, da je v povprečju od datuma vloge do popolnosti minilo 65 dni, od datuma popolnosti do izdaje odločbe pa 7 dni. Tako kot pri zahtevnih in manj zahtevnih objektih, so tudi tu razlike v času, ki ga potrebujemo, da pridobimo gradbeno dovoljenje. Tako vidimo, da je najkrajši čas od datuma vloge do izdaje odločbe 30 dni, najdaljši pa 141 dni. V prvem primeru se je gradila kmečka lopa, v drugem pa steklenjak. Spet so vzroki za takšno razliko podobni kot pri zahtevnih in manj zahtevnih objektih, razen tega, da investitor pri pridobivanju dovoljenja za nezahtevni objekt ne potrebuje projekta, torej je postopek enostavnejši. Seveda pa postopek najbolj zavlajuje pridobivanje različnih soglasij. V glavnem pa pridobivanje gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt ni tako težavno, saj ni potrebno izpolniti toliko pogojev kot pri pridobivanju gradbenega dovoljenja za zahtevne in manj zahtevne objekte.

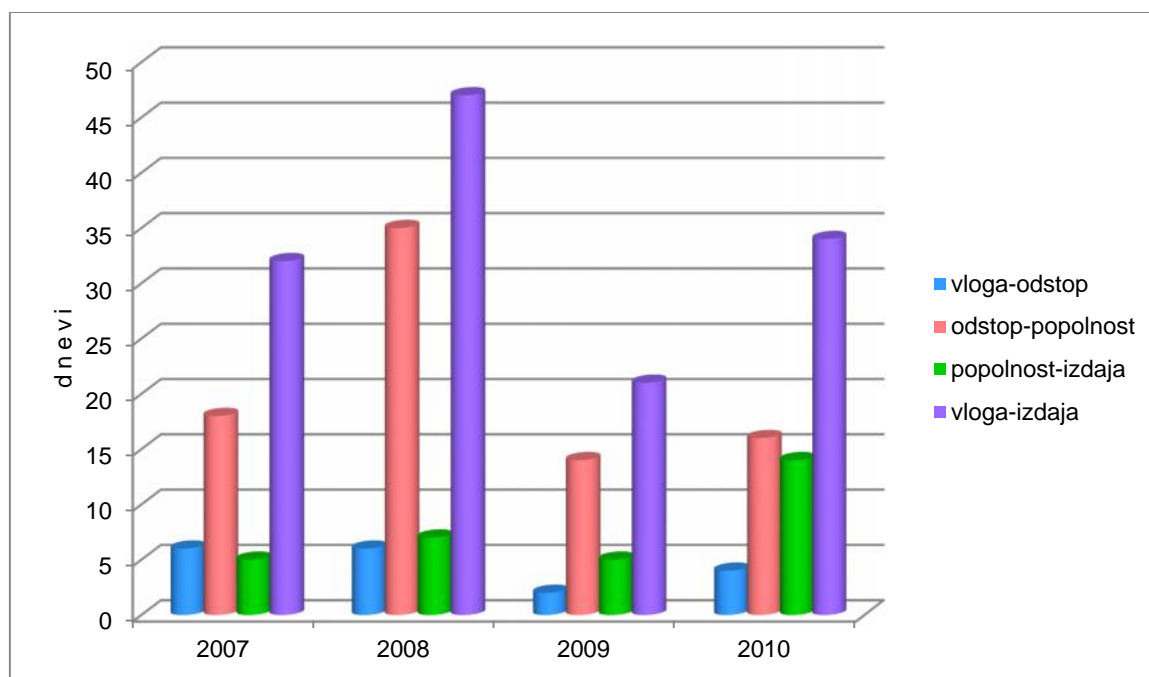
Graf 8: Povprečna je trajanja postopka pridobivanja gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt po letih (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

V zgornjem grafu je prikazano povprečna je trajanja postopka po letih. Uporabili smo podatke iz tabele 7 v poglavju 8.2.1 in izračunali povprečja. Leta 2008 je za izdajo gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt bilo potrebno naravovarstveno soglasje v enem primeru, leta 2009 v petih primerih, leta 2010 pa prav tako v petih primerih. V prvem stolpcu v posameznem letu je prikazano, koliko časa je minilo od datuma vloge do popolnosti vloge. Leta 2008 je minilo 75 dni, leta 2009 69 dni in leta 2010 59 dni. Drugi stolpec prikazuje število dni od popolnosti vloge do izdaje odločbe. Leta 2008 je tako pretekel en dan, leta 2009 štiri dni in leta 2010 enajst dni. Tretji stolpec prikazuje število dni, ki so v povprečju pretekli od datuma vloge do izdaje odločbe in sicer je leta 2008 preteklo 76 dni, leta 2009 73 dni in leta 2010 70 dni. Čeprav smo obravnavali le petindvajset primerov, lahko zaključimo,

da prete e kar nekaj asa, preden vloga postane popolna, medtem ko upravni organ izda odlo bo v zelo kratkem asu.

9.3 DOVOLJENJA ZA POSEG V NARAVO

V obdobju od leta 2007 do leta 2010 je bilo izdanih devetnajst dovoljenj za poseg v naravo. Ve ina dovoljenj za poseg v naravo se nanaša na gradnjo gozdnih vlak. Iz tabele 9 v poglavju 8.3. razberemo, da je v povpre ju od datuma vloge do odstopa vloge minilo 5 dni, od odstopa vloge do popolnosti vloge 23 dni ter od popolnosti vloge do izdaje odlo be 10 dni. V najkrajšem asu je bila odlo ba izdana v osemnajstih dneh od datuma vloge, v najdaljšem pa v 131 dneh.

Graf 9: Povpre je trajanja postopka pridobivanja dovoljenja za poseg v naravo po letih (Vir: Upravna enota Slovenj Gradec)

Iz grafa razberemo, da najmanj asa v postopku pridobivanja dovoljenja mine med oddajo vloge in odstopom vloge ter med popolnostjo vloge in izdajo odlo be. Najve asa prete e med odstopom vloge in popolnostjo vloge. Iz tega torej sklepamo, da investitor najlaže skrajša postopek tako, da odda vlogo v skladu s pogoji, saj vidimo, da upravni organi svoje delo opravijo v kratkem asu. Leta 2007 je v povpre ju od datuma vloge do izdaje odlo be minilo 32 dni, leta 2008 47 dni, leta 2009 21 dni in leta 2010 34 dni. V ve ini primerov se dovoljenja nanašajo na izgradnjo gozdnih vlak, dolgotrajni postopki pa so prej izjema kot pravilo.

Iz zgornjih rezultatov lahko povzamemo, da v vseh primerih najve asa prete e od datuma, ko investitor odda vlogo do datuma popolnosti vloge. Ugotovili smo namre , da upravni organ dovoljenje izda v kratkem asu, potem ko vloga postane popolna. Tako lahko sklepamo, da so dolgotrajni postopki posledica nepopolnih vlog investitorjev. V poglavju 9.1. pa smo že navedli, v katerem primeru je vloga nepopolna. e povzamemo, si najve asa investitor prihrani, e ima urejeno lastništvo in e ima pridobljena vsa soglasja, saj so to najpogostejši razlogi za dolgotrajne postopke.

Če se ozremo še na našo postavljeno hipotezo, da ne pričakujemo veliko postopkov v zvezi z upravnimi postopki na področju varovanih območij na območju Upravne enote Slovenj Gradec, lahko hipotezo potrdimo, saj smo izračunali podatek, da je bilo naravovarstveno soglasje potrebno v 5,25 % v postopku pridobivanja gradbenih dovoljenj in dovoljenj za poseg v naravo, kar lahko povežemo tudi s tem, da na območju Upravne enote Slovenj Gradec ni zavarovanih območij in so le območja Natura 2000, ki v Mestni občini Slovenj Gradec obsegajo 12,03 % ozemlja, v občini Mislinja pa 41,59 %. Glede na to, da nezahtevni objekti bistveno ne vplivajo na območja Natura 2000, postopki pa se ponavadi lahko zavlečejo, bi bilo smiselno, da se za zmanjšanje administrativnih bremen postopek za izdajo gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt poenostavi.

10 ZAKLJU EK

Varovana območja narave imajo v Sloveniji poseben status. To so namreč območja, kjer ni dovoljeno posegati v prostor kar tako, ampak se je treba držati določenih predpisov. Za najbolj znano zavarovano območje v Sloveniji velja Triglavski narodni park. Sicer so zavarovana območja v Sloveniji ob koncu leta 2010 obsegala 12,6 % ozemlja. Na območju Upravne enote Slovenj Gradec ni zavarovanih območij, so pa posebna varstvena območja t.j. območja Natura 2000. Na območju Mestne občine Slovenj Gradec znaša delež Natura območij 12,03 %, na območju občine Mislinja pa 41,59 %. Za posege, ki so se izvajali na teh varovanih območjih, je bilo v letih 2004-2010 izdanih 36 naravovarstvenih soglasij in 19 dovoljenj za poseg v naravo. Petindvajset naravovarstvenih soglasij je bilo potrebnih v postopku izdaje gradbenega dovoljenja za manj zahtevne in zahtevne objekte, enajst naravovarstvenih soglasij pa v postopku izdaje gradbenega dovoljenja za nezahtevne objekte. V postopku izdaje gradbenega dovoljenja za zahtevne in manj zahtevne objekte na varovanih območjih je bilo v povprečju potrebnih 7 dni od popolne vloge do izdaje gradbenega dovoljenja, prav tako pri nezahtevnih objektih. Dovoljenje za poseg v naravo je bilo v povprečju izdano v 10 dneh od popolnosti vloge. Skupaj je bilo v letih 2004-2010 izdanih 476 gradbenih dovoljenj za zahtevne in manj zahtevne objekte, od tega je bilo v petindvajsetih primerih potrebno naravovarstveno soglasje. Odstotek gradbenih dovoljenj z naravovarstvenim soglasjem v primerjavi z gradbenimi dovoljenji brez naravovarstvenega soglasja znaša 5,25 %. V letih 2008-2010 je bilo izdanih tudi 125 gradbenih dovoljenj za nezahtevne objekte, od tega je bilo v enajstih primerih potrebno naravovarstveno soglasje, kar predstavlja 8,8 %. Na podlagi teh odstotkov lahko zaključimo, da je odstotek upravnih postopkov, ki so vezani na varovana območja, zelo nizek, s čimer je moja hipoteza potrjena.

11 POVZETEK

Z diplomskim delom smo želeli pregledati sistem varstva narave v Sloveniji in upravne postopke, ki se izvajajo na področju posegov v naravo na varovana območja. Najprej smo se posvetili pregledu zgodovine varstva narave na Slovenskem in zakonodaji ter ustanovam na področju varstva narave v Sloveniji in Evropski uniji. V nadaljevanju smo obravnavali dva ključna zakona v Sloveniji in sicer Zakon o varstvu okolja in Zakon o ohranjanju narave. Nato smo se posvetili varovanim območjem narave v Sloveniji, torej zavarovanim območjem in območjem Natura 2000. Zavarovana območja narave smo opredelili po kategorijah in navedli primere le teh, prav tako pa smo podrobneje razložili značilnosti območij Natura 2000. V nadaljevanju smo razložili potek upravnega postopka in predstavili Upravno enoto Slovenj Gradec. Predstavili smo upravne postopke, ki se izvajajo na področju posegov v naravo na varovana območja in značilnosti le teh. V nadaljevanju diplomske naloge smo se lotili varovanih območij Nature 2000 na območju Upravne enote Slovenj Gradec. Območja Natura 2000 v občini Mislinja predstavljajo 41,59 % ozemlja, v Mestni občini Slovenj Gradec pa 12,03 % ozemlja. Sledila je analiza upravnih postopkov posegov v naravo na Upravni enoti Slovenj Gradec, v kateri smo preučili izdajo gradbenih dovoljenj zahtevnih, manj zahtevnih in nezahtevnih objektov ter dovoljenj za poseg v naravo na varovanih območjih. V obdobju 2004 – 2010 je bilo skupno izdanih 36 gradbenih dovoljenj, pri katerih je bilo potrebno naravovarstveno soglasje ter 19 dovoljenj za poseg v naravo. Območja, kjer so bili izvedeni posegi, ki so potrebovali naravovarstveno soglasje, smo označili na zemljevidu. Potek upravnega postopka smo prikazali v tabelah in grafih, kjer smo upoštevali datum oddaje vloge, datum popolnosti vloge in datum izdaje odločbe. Pri izdaji gradbenih dovoljenj za zahtevne in manj zahtevne objekte je bilo naravovarstveno soglasje potrebno v 5,25 %, pri izdaji gradbenih dovoljenj za nezahtevne objekte pa v 8,8 %. Izdanih je bilo devetnajst dovoljenj za poseg v naravo. Z analizo smo ugotovili, da so postopki velikokrat po nepotrebnem dolgotrajni in bi bilo smiselno razmišljati v smeri poenostavitve upravnih postopkov.

12 SUMMARY

In this paper we wanted to examine the Nature Protection System and the administrative procedures that are used in the field of interventions in the nature in protected areas. First, we review the history of nature protection in Slovenia and European Union. Then we continue with two key laws in Slovenia, which are: Nature Protection Law and Nature Preservation Law. Secondly, we review the protected areas of nature in Slovenia, where we talk about protected areas and Natura 2000 areas. We have defined protected areas of nature by categories and added a few examples and we have also explained in detail the characteristics of Natura 2000 areas. In the next chapter we have explained the course of the administrative procedures that are in use in the area of interventions on nature in protected areas and we have presented the Administrative Unit Slovenj Gradec. In the next part of the paper we focused on Natura 2000 area in the Administrative Unit Slovenj Gradec. Natura 2000 area in Mislinja represents 41,59% and in Administrative Unit Slovenj Gradec it represents 12,03% of the area.

Followed by the analysis of administrative procedures, interventions in the nature of the Administrative Unit Slovenj Gradec, in which we examine the issuing of building permits, complex, less – complex and non – complex facilities and an authorization for intervention in nature in protected areas. In the period 2000–2010 there were a total of 36 building permits issued in which the nature protection consent was needed and nineteen permits that allowed the intervention in the nature. These areas where the consent was needed we have marked on the enclosed map. The course of the administrative unit we have displayed in tables and graphs, where we have taken into account the date of submission of the application, the date of the completeness of the application and the date of issue of the decision. The nature protection consent was needed in 5,25% for complex and less – complex facilities and 8,8% for non – complex facilities. Nineteen permits were issued for the intervention in the nature. With analysis we have concluded that the procedures are often unnecessarily lengthy and it would make sense to think in the direction of simplification of administrative procedures.

13 VIRI IN LITERATURA

Agencija Republike Slovenije za okolje, Atlas okolja. Medmrežje:

http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso (20.9.2011)

Berginc, M., Kremesec-Jevšenak, J., Vidic, J. (2007). *Sistem varstva narave v Sloveniji*.

Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor.

Bibi, A. (2007). *Program upravljanja območij Natura 2000 : 2007-2013 : operativni program*.

Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor.

Evropska unija. *Institucije in drugi organi EU*. Medmrežje: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_sl.htm (21.5.2012)

European Commission Environment. *Natura 2000 Barometer*. Medmrežje:

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/barometer/index_en.htm (12.4.2012)

EUR-lex. 31979L0409. Medmrežje: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31979L0409:SL:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31979L0409:SL:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31979L0409:SL:HTML) (20.4.2012)

EUR-lex. 31992L0043. Medmrežje: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:SL:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:SL:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:SL:HTML) (20.4.2012)

Jerovšek, T., Kovačič, P. (2010). *Upravni postopek in upravni spor*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.

Konvencija o biološki raznovrstnosti: Preambula. Medmrežje:

http://www.konvencije.mop.gov.si/bioloska_raznovrstnost.pdf (18.3.2012)

Kus Veenvliet, J. (2011). *Program dela Konvencije o biološki raznovrstnosti za zavarovana območja : stanje in prihodnost izvajanja v Sloveniji*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor.

Milenkovič, A. (2007). *Vzpostavitev lokalne samouprave v Republiki Sloveniji v številkah : obseg pojava teritorialna sprememba od leta 1971 do leta 2006, ocenjen s številom prebivalcev, administrativno preseljenih iz enega naselja v drugo*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. O ministrstvu. Medmrežje:

http://www.mko.gov.si/si/o_ministrstvu/ (2.3.2013)

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje. *Kaj je Natura 2000*. Medmrežje : <http://www.arso.gov.si/narava/natura%202000/> (8.9.2011)

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje, Kazalci okolja v Sloveniji. *Natura 2000*. Medmrežje: http://kazalci.arso.gov.si/?data=indicator&ind_id=333 (12.1.2012)

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje. *Naravovarstveni pogoji in soglasja*. Medmrežje:

<http://www.arso.gov.si/narava/naravovarstveni%20pogoji%20in%20soglasja.html> (20.9.2011)

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje. *O agenciji*. Medmrežje: <http://www.arso.gov.si/o%20agenciji/> (20.3.2012)

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje. *Okoljevarstvena dovoljenja*. Medmrežje: http://okolje.arso.gov.si/onesnazevanje_zraka/vsebine/okoljevarstvena-dovoljenja (22.3.2012)

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje. *Presoje vplivov na okolje-podatki*. Medmrežje: <http://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/presoja%20vplivov%20na%20okolje/podatki/> (28.4.2012)

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija Republike Slovenije za okolje. *Zavarovana območja*. Medmrežje: <http://www.arso.gov.si/narava/zavarovana%20obmo%C4%8Dja/> (18.12.2012)

Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije, Agencija Republike Slovenije za okolje. (2001). *Pregled stanja biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti v Sloveniji*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija RS za okolje.

Ministrstvo za okolje, prostor in energijo. (2004). *Nacionalni program varstva okolja.: Osnutek za javno razpravo*. Medmrežje:http://www.npvo.si/osnutek/celoten_dokument.pdf (15.2.2012)

Natura 2000. *Delež območij Natura 2000 po občinah*. Medmrežje: http://www.natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/razno/n2k_obcine_11_11_16.pdf (15.3.2011)

Natura 2000. *Zakonodaja*. Medmrežje : <http://www.natura2000.gov.si/index.php?id=140#c161> (22.2.2012)

Natura 2000. *Območja v Sloveniji*. Medmrežje: <http://www.natura2000.gov.si/index.php?id=16> (29.4.2012)

Notranjski regijski park. *Kratka predstavitev parka*. Medmrežje: <http://www.notranjski-park.si/index.php?catid=5&lang=slo> (13.3.2012)

Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, Ur.l.RS št.130/2004, 53/2006, 38/2010, 3/2011.

Protected planet. *Hrastova loza Strict Nature Reserve*. Medmrežje:http://www.protectedplanet.net/sites/Hrastova_Loza_Strict_Nature_Reserve (21.5.2012)

Republika Slovenija, Državni zbor. *Poslanstvo državnega zbora*. Medmrežje: <http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/ODrzavnemZboru/Pristojnosti/PoslanstvoDrzavnegaZbora> (21.5.2012)

Republika Slovenija, Upravna enota Slovenj Gradec. *O upravni enoti*. Medmrežje: http://www.upravneenote.gov.si/slovenj_gradec/o_upravni_enoti/ (24.1.2012)

Republika Slovenija, Vlada Republike Slovenije. *Organiziranost in pristojnosti*. Medmrežje: http://www.vlada.si/si/o_vladi/organiziranost_in_pristojnosti/ (21.5.2012)

Statistični urad Republike Slovenije. Medmrežje: <http://www.stat.si/> (26.12. 2012)

Threatened Plants Committee Secretariat (1981). *How to Use the IUCN Red Data Book Categories*. Kew, UK: Threatened Plants Committee. 9 pp.

Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, Ur. l. RS št.73/1994, 68/1996, 109/2001, 41/2004-ZVO-1, 31/2007.

Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, Ur. l. RS št. 78/2006, 72/2007, 32/2009, 95/2011.

Viler Kovačič, A. (2010). *Okoljevarstvena zakonodaja*. Celje: Fit media.

Zakon o ohranjanju narave Ur. l. RS št. 56/1999, (31/2000 popr.), 110/2002-ZGO-1, 119/2002, 22/2003-UPB1, 41/2004, 96/2004-UPB2, 61/2006-ZDru-1, 63/2007 Odl.US: Up-395/06-24, U-I-64/07-13, 117/2007 Odl.US:U-I-76/07-9, 32/2008 Odl.US:U-I-386/06-32, 8/2010-ZSKZ-B

Zakon o splošnem upravnem postopku Ur. l. RS št.80/1999, 70/2000, 52/2002, 73/2004, 22/2005-UPB1, 119/2005, 24/2006-UPB2, 105/2006-ZUS-1, 126/2007, 65/2008, 47/2009 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.), 8/2010.

Zakon o varstvu okolja Ur. l. RS št. 41/2004, 17/2006, 20/2006, 28/2006 Skl.US: U-I-51/06-5, 39/2006-UPB1, 49/2006-ZMetD, 66/2006 Odl.US: U-I-51/06-10, 112/2006 Odl.US: U-I-40/06-10, 33/2007-ZPNa rt, 57/2008-ZFO-1A, 70/2008, 108/2009, 108/2009-ZPNa rt-A, 48/2012, 57/2012, 97/2012 Odl.US: U-I-88/10-11